

Incidentevaluatie FC Eindhoven – Helmond Sport

Definitief

Een evaluatie om te leren van de gebeurtenissen tijdens de wedstrijd tussen FC Eindhoven en Helmond Sport op 17 januari 2020

30 juni 2020

Auditteam Voetbal en Veiligheid

Incidentevaluatie FC Eindhoven – Helmond Sport

Een evaluatie om te leren van de gebeurtenissen tijdens de wedstrijd tussen FC Eindhoven en Helmond Sport op 17 januari 2020

Auditteam Voetbal en Veiligheid

30 juni 2020

Auditteam Voetbal en Veiligheid

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Achtergrond	4
1.2 Afbakening	4
1.3 Doel van de evaluatie	4
1.4 Onderzoeksvragen	5
1.5 Uitgangspunten van de incidentevaluatie	5
1.6 Opzet van de incidentevaluatie	5
1.7 Leeswijzer	6
2. Speelveldanalyse	7
2.1 Algemeen profiel FC Eindhoven	7
2.2 Algemeen profiel Helmond Sport bij uitwedstrijden	10
2.3 Eerdere incidenten	11
3. Reconstructie	12
3.1 Periode tot wedstrijddag	12
3.2 Wedstrijddag	13
4. Bevindingen	21
4.1 Algemeen: periode tot aan de wedstrijddag	21
4.2 Incident 1: doorbraak supporters	22
4.3 Incident 2: incident in Helmond	26
4.4 Bevindingen na incident 2	30
5. Conclusies en aanbevelingen	31
5.1 Terug naar de onderzoeksvragen	31
5.2 Conclusie	31
5.3 Aanbevelingen	35

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

Op vrijdag 17 januari 2020 hebben zich rond de wedstrijd tussen FC Eindhoven en Helmond Sport twee incidenten voorgedaan waar supporters bij betrokken waren. Enerzijds is er een eerste incident dat zich voltrekt in het stadion van FC Eindhoven gedurende de wedstrijd, waarbij supporters van Helmond Sport en FC Eindhoven de confrontatie zoeken met elkaar. Hierbij zijn meerdere supporters van Helmond Sport over een hek geklommen naar een buffervak. Vanuit het buffervak heeft één van deze supporters een stoel van de tribune gegooid die terecht is gekomen op een medewerker van de politie. Deze is daarbij gewond geraakt. Gedurende de wedstrijd is er ook vuurwerk afgestoken. Anderzijds heeft een incident plaatsgevonden dat zich voltrekt in Helmond zelf (hierna: het tweede incident). Hierbij is de ME opgetreden tegen de supporters van Helmond Sport die terugkeerden uit Eindhoven.

Deze incidenten hebben ertoe geleid dat het Auditteam Voetbal en Veiligheid deze incidenten heeft onderzocht. Omdat in dit geval het incident zowel in Eindhoven (doorbraak supporters) als Helmond (verdere afwikkeling, onder andere bij inzet ME) heeft afgespeeld is met beide burgemeesters door het Auditteam afstemming geweest om te komen tot een onafhankelijke incidentevaluatie. In dit document gaan wij in op de oorzaken van de incidenten en wat wij hiervan als Auditteam, de betrokken vierhoeken, en de sector kunnen leren.

1.2 Afbakening

Binnen deze incidentevaluatie doen wij onderzoek naar de processen, gebeurtenissen en beslissingen die genomen zijn rond het eerste incident en hoe deze zich verhouden tot het tweede incident. Hierbij is de scope *niet* om te kijken naar de proportionaliteit van het optreden van de politie. Wel onderzoeken wij welke gebeurtenissen en keuzes geleid hebben tot de inzet van de ME in Helmond en betrekken daar de verschillende partijen uit de twee vierhoeken (die van Helmond en Eindhoven) bij. Hiervoor hebben wij onder andere interviews met betrokkenen afgenomen, beelden opgevraagd van de wedstrijd en bestudeerd wat de afspraken rond de wedstrijd waren (wedstrijddraaiboek, afspraken in gezamenlijke vooroverleggen).

1.3 Doel van de evaluatie

Het doel van de evaluatie is om inzicht te geven in de oorzaken die hebben geleid tot de twee incidenten en om het gezamenlijke optreden van de betrokken partijen in aanloop naar, tijdens en na afloop van de wedstrijd te doorgronden. Meer specifiek is het doel om inzicht te krijgen in de volgende zaken:

- Schetsen van de context rond deze wedstrijd (derby, achtergrond supporters, voorgeschiedenis van eerdere incidenten en maatregelen om die te voorkomen).
- Voorbereiding op de wedstrijd (genomen maatregelen).
- De gebeurtenissen voor, tijdens en na de wedstrijd in en om het stadion van FC Eindhoven die hebben bijgedragen aan het incident.
- De gebeurtenissen voor, tijdens en na de wedstrijd die in Helmond hebben bijgedragen aan het tweede incident.
- De rol van supporters van zowel Helmond Sport als FC Eindhoven bij het ontstaan van de ongeregelheden.
- Het functioneren van de betrokken vierhoekspartijen (in dit geval de veiligheidsorganisaties van zowel Helmond als Eindhoven) op de wedstrijddag (voor, tijdens en na de wedstrijd);
- Hoe de betrokken partijen met ongeregelheden zijn omgegaan.

1.4 Onderzoeksvragen

Voor de evaluatie zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Hoe is de voorbereiding op de wedstrijd (genomen maatregelen) geweest, gezien:
  - a. de voorgeschiedenis tussen beide clubs?
  - b. incidenten voorafgaand aan de wedstrijd?
  - c. de aanwijzingen voor confrontaties?
2. Hoe zijn de betrokken partijen voorbereid geweest op het omgaan met ongeregeldheden?
3. Welke afspraken hebben de veiligheidsorganisaties gemaakt rond deze wedstrijd?
4. Hoe hebben de betrokken veiligheidsorganisaties rond het eerste incident opgetreden?
5. Hoe hebben de betrokken veiligheidsorganisaties rond het tweede incident opgetreden?
6. Wat kan uiteindelijk geleerd worden van deze gebeurtenissen?

1.5 Uitgangspunten van de incidentevaluatie

- **Onderscheid maken tussen feiten, percepties en beoordeling.** In situaties waarbij verschillende partijen met elkaar samenwerken, kan soms sprake zijn van uiteenlopende belangen. In een dergelijke context is het voor een evaluator van belang een scherp onderscheid aan te brengen tussen feiten en beelden en meningen van betrokkenen. Een zinvolle discussie over 'wat goed ging' en 'wat niet' kan eigenlijk pas ontstaan als de onderliggende feiten zelf niet meer ter discussie staan. Op basis van het verzamelde (beeld)materiaal (bevindingen) komen wij tot een onafhankelijk en onderbouwd oordeel over het verloop van het incident en de afhandeling daarvan (conclusies) en formuleren we aanbevelingen voor de toekomst en de bredere context.
- **Creëren van overzicht dankzij een feitenrelaas.** Om een goede analyse te kunnen maken van wat er gebeurd is en waarom dingen zijn gelopen zoals ze zijn gelopen, is eerst een goed overzicht van de feiten nodig. Wij werken bij incidentevaluaties om die reden bij voorkeur met feitenrelazen. Een feitenrelaas betreft de meest relevante en gedocumenteerde feiten en is daarmee een gedragen weergave van de gebeurtenissen die tijdens een incident en de afhandeling daarvan hebben plaatsgevonden. Het feitenrelaas is dan ook voorgelegd aan het Auditteam en betrokken partijen ter toetsing.
- **Recht doen aan het doel van evalueren: leren!** Tot slot vinden wij dat incidentevaluaties zo ingericht moeten worden dat er optimaal van geleerd wordt. Hiervoor is in de eerste plaats het betrekken van alle partijen noodzakelijk. We voorzien hierin door een serie interviews met alle betrokkenen en een evaluatiebijeenkomst om onze conclusies te toetsen en onze aanbevelingen aan te scherpen. Met het oog op het leereffect hanteren wij in de rapportagefase bovendien de principes van *blame free reporting*. Hiermee wordt bedoeld dat de bevindingen van het onderzoek niet zijn terug te voeren op specifieke individuen binnen organisaties. Bij *blame free reporting* gaat het niet om 'wat ging er fout en wiens verantwoordelijkheid was dat?'. In plaats daarvan worden bevindingen geplaatst in het grotere geheel en met het oog op de toekomst: 'wat verzilveren wij voor de toekomst en waar is verbetering mogelijk?'

1.6 Opzet van de incidentevaluatie

Bij het uitvoeren van de incidentevaluatie hebben wij zeven fasen doorlopen.

1. **Oriëntatie en startoverleg.** In de eerste fase lezen wij ons in relevante documentatie voor het desbetreffende incident in en op basis daarvan worden de relevante thema's en onderzoeksvragen voor de evaluatie bepaald. Ook zijn er startoverleggen met betrokken partijen gevoerd.
2. **Opstellen feitenrelaas en speelveldanalyse.** In de tweede fase zullen wij op basis van schriftelijke documentatie en camerabeelden een feitenrelaas opstellen. Daarnaast zullen wij het speelveld in kaart brengen op basis van bestaande planvorming en documentatie van de KNVB, de clubs en eerdere rapporten van het Auditteam Voetbal en Veiligheid (nul-, een- en concepttweemetingen).

3. **Verdiepende interviews.** In de derde fase zullen wij een aantal verdiepende interviews voeren met betrokkenen. Deze gesprekken dienden enerzijds om het feitenrelaas te valideren en te verfijnen en anderzijds om de mening van betrokkenen over de gang van zaken te horen.
4. **Opstellen reconstructie.** Op basis van het feitenrelaas en de input uit de verdiepende interviews wordt een beknopte reconstructie van de gebeurtenissen gemaakt. Deze beknopte reconstructie met enkele constateringingen wordt ter check voorgelegd aan de respondenten. De reconstructie is de basis voor de analyse van het incident.
5. **Analyse, conclusies en aanbevelingen.** Vervolgens voeren wij een analyse uit, waarbij bevindingen worden opgesteld. Deze bevindingen worden in het rapport opgenomen en vormen de basis van de conclusies en aanbevelingen.
6. **Evaluatiebijeenkomst.** De bevindingen koppelen wij terug aan de betrokken partijen. Leren kan immers alleen als de bevindingen herkend en geaccepteerd worden. In deze bijeenkomst kijken we ook vooruit naar de toekomst en de bredere context.
7. **Rapportage.** Tot slot stellen wij een eindrapport op met daarin de speelveldanalyse, de reconstructie van gebeurtenissen en onze aanbevelingen, conclusies en aanbevelingen.

1.7 Leeswijzer

De rapportage start in hoofdstuk 2 met de speelveldanalyse, waarin de context voor de incidentevaluatie wordt geschetst. In hoofdstuk 3 is de reconstructie van de gebeurtenissen weergegeven. Mocht u als lezer nog vragen hebben over deze rapportage, dan kunt u hierover contact opnemen met projectleider Vincent van der Vlies via 06-55364831 of via e-mail: v.vandervlies@berenschot.nl.

2. Speelveldanalyse

In dit hoofdstuk wordt het speelveld geschetst waarbinnen de wedstrijd tussen FC Eindhoven en Helmond Sport van 17 januari 2020 heeft plaatsgevonden. Deze algemene context wordt in kaart gebracht op basis van bestaande planvorming en documentatie van de KNVB, de clubs en eerdere rapporten van het Auditteam Voetbal en Veiligheid. In het hoofdstuk wordt allereerst in algemene zin de veiligheids- en stewardorganisatie van FC Eindhoven en Helmond Sport beschreven. Vervolgens wordt ingezoomd op de voorgeschiedenis van eerdere incidenten, gevolgd door de incidenten waarvoor deze evaluatie bedoeld is.

2.1 Algemeen profiel FC Eindhoven

2.1.1 De veiligheidsorganisatie

Uit de nul- en eenmeting (uit respectievelijk 2011 en 2015) gecombineerd met actuele informatie blijkt dat er de laatste jaren regelmatig wisselingen hebben plaatsgevonden in de directie van FC Eindhoven. FC Eindhoven heeft sinds dit seizoen een nieuwe Algemeen Directeur¹ en een nieuwe veiligheidscoördinator (hierna VC). De VC is nieuw in de voetbalwereld en daarmee nieuw in dit werkveld. Er heeft een warme overdracht plaatsgevonden tussen de oude en nieuwe VC van FC Eindhoven². De oude VC was op dat moment nog wel op de achtergrond voor advies beschikbaar. De VC wordt ondersteund door twee supporterscoördinatoren die de relatie onderhouden met de supporters van FC Eindhoven.

Sinds begin 2020 heeft FC Eindhoven een gedragscommissie. Dit ter vervanging van de stadioncommissie. De gedragscommissie is opgericht met het doel om gedrag van supporters te bespreken om vervolgens een advies neer te leggen bij politie of de directie van FC Eindhoven over hoe om te gaan met probleemsupporters. In het veiligheidsoverleg wordt met elkaar gesproken over welke vorm en inhoud dit overleg precies moet krijgen.

2.1.2 De stewardorganisatie

FC Eindhoven kan in principe een beroep doen op een veertigtal stewards, waarvan het streven is dat er dertig bij thuiswedstrijden aanwezig zijn. Daarnaast wordt samengewerkt met het Summa College om de stewardorganisatie aan te kunnen vullen met studenten. Het samenwerkingsverband heeft tot doel om een continue instroom van stewards te garanderen. Aanvullend maakt FC Eindhoven gebruik van beveiligers. Stewards controleren de kaarten van thuis supporters met een scanner. Thuis supporters worden willekeurig gefouilleerd tenzij daarover afspraken worden gemaakt in de voorbespreking. De toegang tot het uitvak wordt handmatig verleend. Uitsupporters worden druppelsgewijs binnen gelaten om een 100-procentsfoullering te kunnen garanderen³.

Uit het veiligheidsoverleg van 19 september 2018 blijkt verder dat er stappen worden gezet in de professionalisering van de stewardorganisatie. De betaaldvoetbalorganisatie (hierna BVO) is voornemens om meer aandacht te besteden aan de opleiding van de stewards, naast het inzetten van meer studenten. Voor de politie is dit een belangrijk punt in het kader van opschaling bij geweldsincidenten. Ook geeft de BVO aan dat op het gebied van gastvrijheid en gastheerschap nog stappen gezet kunnen worden⁴. FC Eindhoven onderstreept de noodzaak tot professionalisering van de stewardorganisatie: de stewards doen wat ze kunnen, maar hebben altijd ondersteuning nodig van beveiligers. De nieuwe VC heeft de opdracht gekregen om de stewardorganisatie in kaart te brengen en te inventariseren wat nodig is om deze te professionaliseren.

---

¹ Deze is gedurende dit onderzoek eind maart 2020 vertrokken bij de organisatie.

² Interview FC Eindhoven

³ Auditteam Voetbal & Veiligheid (2015). *Audit FC Eindhoven eenmeting november 2015*.

⁴ Notulen bestand 190910 FCE veiligheidsoverleg

2.1.3 Supporters FC Eindhoven

FC Eindhoven heeft drie supportersverenigingen, namelijk de Ultra's (waarin de meer luidruchtige ('sfeer') supporters zich verenigd hebben), supportersvereniging FC Eindhoven en de Supportersclub Eindhoven1909. In 2015, tijdens de eenmeting, was er vanuit de BVO op directieniveau structureel overleg met de supportersverenigingen. Daarnaast wordt vanuit de afdeling veiligheid van de BVO overlegd met de supporterscoördinator, die ook in dienst is bij FC Eindhoven.⁵

De respondenten uit de interviews geven aan dat de supporters van FC Eindhoven overwegend 'niet heel baldadig' zijn. Als er wat baldadigheid is, komt dat voornamelijk vanuit de zesde generatie: een heel jonge groep PSV supporters van vooral 18-minners. De risicogroepen van FC Eindhoven bevinden zich in vak D samen met de zogeheten 'blue-white casuals', een nieuwe groep. De verzamelplaatsen van deze groepen zijn bij het Supportershome 1909 binnen het stadion en Cafe Bambierke aan het Gerardusplein. Met name de Ultra's komen daar regelmatig⁶. Afgelopen jaar hebben met name de supporters in vak D zich schuldig gemaakt aan wangedrag, zoals het afsteken van vuurwerk en het opzoeken van de tegenstander. Ook heeft er openlijke geweldpleging plaatsgevonden op de hoofdtribune tijdens de thuiswedstrijd tegen NAC. Momenteel zijn er vijftien lopende stadionverboden.

De club geeft aan last te hebben van de zesde generatie: deze groep is afkomstig uit de regio Eindhoven tot aan Nieuwegein-Utrecht en is lastig te weren bij wedstrijden en komt met een geheel ander doel tussen de supporters van FC Eindhoven te zitten. Het is niet op voorhand te zien of dit supporters zijn van FC Eindhoven of van PSV⁷. Rondom derby's bezoekt ook de harde kern van PSV een wedstrijd van FC Eindhoven. Ook probleemsupporters uit België hebben warme banden met de fanatieke supporters van FC Eindhoven. Tijdens de eenmeting in 2015 kwam naar voren dat deze groepen betrokken waren bij een opstootje en een vuurwerkincident.

2.1.4 Infrastructuur in en rondom het stadion

Het stadion van FC Eindhoven (het Jan Louwers Stadion) is in verschillende sectoren opgedeeld (zie figuur 1). De meest fanatieke aanhang van FC Eindhoven bevindt zich op vak D, op de Noud van Melis Tribune. Uitsupporters zitten in het bezoekersvak M op de Henk Bloemers Tribune op maximale afstand van de fanatieke aanhang van FC Eindhoven. Om provocaties en confrontaties tussen thuis- en uitsupporters te voorkomen, is sprake van sectorscheiding tussen de vakken J en K en is er een bufferzone tussen het uitvak en de overige vakken op de Henk Bloemers Tribune (vak L en K). In de toekomst zouden hier ook supporters plaats moeten kunnen nemen, als tussen vak L en M een afscheiding is gemaakt die reikt tot het plafond.

De commandoruimte bevindt zich op de hoofdtribune en geeft goed overzicht over het stadion. Wel is de ruimte te klein voor overleg in het geval van een calamiteit. Dit zou dan plaats kunnen vinden in de steward- of bestuursruimte. Zo kunnen bijvoorbeeld niet alle betrokkenen bij het reguliere '60 minutenoverleg' in de commandoruimte plaats nemen. De club heeft een goed werkend camerasysteem.

In de interviews geven respondenten aan dat het hekwerk tussen de verschillende vakken aan vervanging toe is. Het hekwerk voldoet niet meer aan de veiligheidseisen. Omdat de gemeente eigenaar van het stadion is, moet de club hiervoor een vergunning aanvragen.

Dichtbij de entree van het uitvak is een parkeervak waar plaats is voor circa 25 auto's of twee bussen. Als supporters aankomen met bussen, kunnen zij via drie verschillende routes worden aangevoerd.

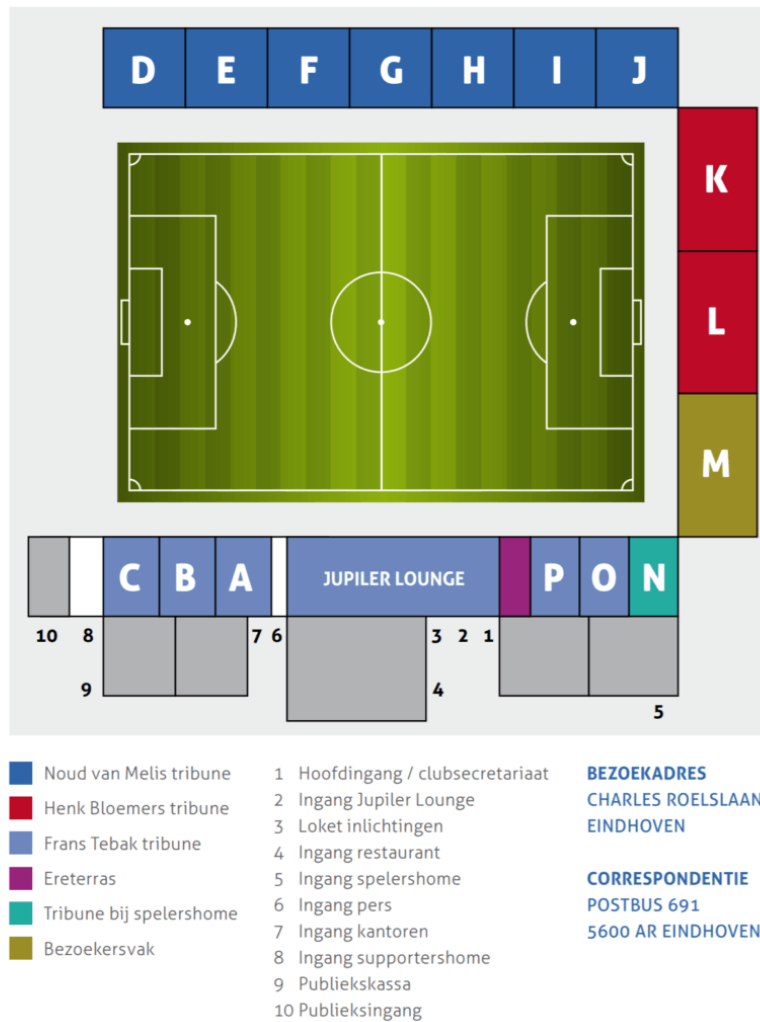
⁵ Auditteam Voetbal & Veiligheid (2015). *Audit FC Eindhoven 1-meting november 2015*.

⁶ 20200117 FC Eindhoven - Helmond Sport 17 januari 2020

⁷ Interview FC Eindhoven

In de eenmeting werd aandacht besteed aan de open stadionomgeving en dat dit in het bijzonder aandacht vraagt voor de aan- en afvoer van bezoekende supporters in verband met de veiligheid⁸.

Figuur 1. Plattegrond Stadion FC Eindhoven (Jan Louwers Stadion)

⁸ Auditteam Voetbal & Veiligheid (2015). *Audit FC Eindhoven eenmeting november 2015*.

2.1.5 Overige betrokken organisaties

Vanuit de gemeente is er één persoon betrokken bij het betaald voetbal als beleidsmedewerker, maar hij wordt af en toe ondersteund door een juridisch medewerker. Hij houdt zich parttime bezig met voetbal en zijn beschikbare tijd moet hij verdelen over de drie BVO's in Eindhoven (FC Eindhoven, PSV en Jong PSV).

Binnen de politie zijn er medewerkers die zich hebben gespecialiseerd in het dossier voetbal. Regelmatig is het Openbaar Ministerie betrokken bij de veiligheidsoverleggen, maar dit is niet bij alle overleggen het geval.

Het voetbalconvenant van 2019-2020 geeft weer dat er op verschillende niveaus overleggen plaats moeten vinden, zowel op bestuurlijk, tactisch en operationeel niveau. Conform het convenant wordt ernaar gestreefd iedere zes tot acht weken op tactisch niveau een operationeel veiligheidsoverleg plaats te laten vinden tussen de gemeente, PSV, FC Eindhoven, politie, het OM, supportersverenigingen wanneer mogelijk en (op afroep) de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. Hierin worden onder andere (risico)wedstrijden voorbereid en geëvalueerd, informatie verzameld (voetbalmonitor) en wordt de lokale driehoek voorzien van deze informatie. Als laatste vindt rond elke wedstrijd een operationele voor- en nabespreking plaats tussen vertegenwoordigers van de uit- en thuisclub, de politie, de gemeente Eindhoven en supportersverenigingen. Voor de wedstrijden worden afspraken gemaakt over de gemaakte veiligheidsmaatregelen: het risiconiveau en de categorisering, het vervoer, de kaartverkoop, de alcohol- en toegangscontroles. Verder volgt na elke wedstrijd een debriefing⁹. Op bestuurlijk niveau komt de voetbalvierhoek ten minste tweemaal per jaar samen volgens het convenant.

2.2 Algemeen profiel Helmond Sport bij uitwedstrijden

Helmond Sport kent een relatief fanatieke aanhang. De groep is gevoelig voor provocatie, maar deze gedraagt zich het seizoen (2019-2020) rustig¹⁰. Naar aanleiding van de wedstrijd tegen MVV op 6 april 2018 is een groot aantal stadionverboden uitgedeeld onder supporters van Helmond Sport. Uit de tweemeting uit 2018 bij Helmond Sport blijkt dat er meermaals per jaar contact is met de fanatieke aanhang van de club en dat op die manier geprobeerd wordt de band met de supporters te behouden.

De BVO Helmond Sport geeft aan minder goed contact te hebben met de jongere supporters die deel uit maken van de Helmond Youth¹¹. Dit is een groep jongeren tussen de vijftien en achttien jaar oud. Er is af en toe een bespreking, maar er is geen sprake van goed contact. Deze groep gaat niet alle uitwedstrijden mee, maar derby's zijn voor deze groep interessante wedstrijden om bij aanwezig te zijn.

In de tweemeting-audit bij Helmond Sport in 2018 waren foullering door de stewards en de bezettingsgraad van de stewards aandachtspunten, evenals de relatie in de vierhoek tussen politie en gemeente enerzijds en de club anderzijds. Bij uitwedstrijden ligt het organiseren van het vervoer in handen van de supportersvereniging. In een vooroverleg met de club bepalen zij hoeveel bussen er bij buscombi's geregeld moeten worden.

---

⁹ Lokaal voetbalconvenant 2019 2020

¹⁰ 20200117 FC Eindhoven - Helmond Sport 17 januari 2020

¹¹ Interview Helmond Sport

2.3 Eerdere incidenten

De streekderby FC Eindhoven – Helmond Sport is voor supporters een van de belangrijkste wedstrijden van het seizoen en daardoor ook een beladen wedstrijd. In het verleden waren supporters van Helmond Sport vaak in het centrum van de stad Eindhoven te vinden waarbij regelmatig sprake was van spanningen. Om dit te voorkomen is de verplichte buscombi-regeling opgelegd. Ook sluiten PSV-supporters vaak aan bij deze derby en zoeken dan de confrontatie met Helmond Sport-supporters¹². Zo is in 2016 de streekderby stilgelegd nadat er van beide kanten door supporters vuurwerk gegooid werd op het veld. Ook waren er rellen en probeerden supporters door de hekken te breken¹³. In 2017 mochten supporters van Helmond Sport voorafgaand aan de wedstrijd niet in de stad Eindhoven komen. Als reactie hierop hing er een spandoek bij de vorige derby bij het Jan Louwers Stadion met de tekst: 'Schijt-Combi' en was de ingang bestrooid met mest¹⁴. Ook in 2018 zijn er zowel in het uit- als het thuisvak rookpotten afgestoken en is er met zwaar vuurwerk gegooid¹⁵.

---

¹² 20200117 FC Eindhoven - Helmond Sport 17 januari 2020

¹³ <https://www.omroepbrabant.nl/nieuws/209409/Helmond-Sport-FC-Eindhoven-gestaakt-na-zwaar-vuurwerk-op-het-veld>

¹⁴ <https://www.ed.nl/eindhoven/mest-gestrooid-bij-stadion-fc-eindhoven-vanwege-schijt-combi~abd4c2d2/>

¹⁵ <https://www.ed.nl/helmond-sport/helmond-sport-zet-klopjacht-in-op-vuurwerkgooier-in-derby-spelen-met-het-leven-van-een-ander-gaat-te-ver~abe1c521/>

3. Reconstructie

In dit hoofdstuk wordt een reconstructie gemaakt van de gebeurtenissen rondom de wedstrijd FC Eindhoven tegen Helmond Sport op 17 januari 2020. Om een goed beeld te krijgen van de wedstrijddag komt eerst de periode voorafgaand aan de wedstrijddag aan bod. Hierbij wordt voornamelijk ingegaan op de vooroverleggen tussen gemeente, politie en de club en op incidenten die plaatsvonden voor de wedstrijddag. Vervolgens zal er worden ingezoomd op de precieze gebeurtenissen van de wedstrijddag en de ongeregelheden die plaatsvonden. Tot slot wordt er ingegaan op de periode na de wedstrijddag. De reconstructie is gebaseerd op het feitenrelaas van de politie, andere ontvangen documentatie, interviews en waarnemingen van het Auditteam Voetbal en Veiligheid op basis van camerabeelden.

3.1 Periode tot wedstrijddag

De wedstrijd FC Eindhoven – Helmond Sport gaat voor het eerst in voorbespreking in het veiligheidsoverleg van 5 juni 2019. Bij dit overleg is de gehele voetbalvierhoek aanwezig, namelijk afgevaardigden van de gemeente Eindhoven, politie Eindhoven, de BVO FC Eindhoven en het OM. De wedstrijd is ingeschat als een categorie B-wedstrijd, dit wordt aan het begin van het seizoen vastgesteld. Tijdens het overleg wordt er extra aandacht gevraagd voor de wedstrijd tegen Helmond Sport, aangezien er in 2016 en 2018 vuurwerkincidenten hebben plaatsgevonden. Ook moesten er goede afspraken gemaakt te worden over de wijze van vervoer voor het komende seizoen. Verder wordt er tijdens dit overleg gesproken over de stand van zaken van ongeregelheden. Een daarvan betreft een incident met een vuurwerkbom tijdens een voorgaande wedstrijd tegen Helmond Sport¹⁶. Uit het onderzoek naar de daders van het gooien van de vuurwerkbom is geen bewijs gekomen wat aanleiding kan geven tot het aanhouden van supporters. Er valt uit camerabeelden niet op te maken wie de vuurwerkbom heeft gegooid. Ook de supporters geven geen informatie.

In het veiligheidsoverleg van 4 december 2019 de wijze van vervoer voor de wedstrijd tegen Helmond Sport uitgewerkt. De politie wil namelijk optreden tegen supporters die in de middag van de wedstrijddag naar de binnenstad van Eindhoven komen. Op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) is hier een aantal mogelijkheden voor. Zo legt op 12 december 2019 burgemeester Jorritsma van Eindhoven de supporters van Helmond Sport een verplichte buscombi-regeling op. De wedstrijd mag door maximaal 475 supporters bezocht worden, onder enkele voorwaarden. Zo mag een cluster bussen uit maximaal vier bussen bestaan en zijn zogenaamde partybussen en verlengde bussen niet toegestaan. Het is verder voor supporters van Helmond Sport verboden om, buiten de vervoersregeling om, op de dag van de wedstrijd naar de gemeente Eindhoven te gaan¹⁷. Uiteindelijk werden er 211 bezoekers verwacht volgens het draaiboek van FC Eindhoven.

Op basis van de combiregeling in categorisering van de B-wedstrijd, werd de inzet van de politie bepaald, namelijk: de normale reguliere capacitaire inzet voor deze wedstrijd, namelijk de algemeen commandant (AC), de operationeel commandant (OC), zes medewerkers Deltaposten, één koppel verkeer, één koppel arrestantenvervoer, twee medewerkers voetbalspotters vanuit Helmond. Door de kennis van incidenten uit het verleden rondom deze wedstrijd en omdat het een streekderby betrof werd de reguliere inzet verhoogd met nog één motorrijder, twee extra medewerkers voetbalspotters uit Helmond, een koppel beredenen en twee medewerkers voetbalspotters uit Eindhoven.

---

¹⁶ Dit was bij de wedstrijd FC Eindhoven – Helmond Sport in seizoen 2018-2019. Er werd toen een 'cobra' vanuit vak M in het eigen vak (dus vak M) gegooid.

¹⁷ 200117 Vervoersregeling FC Eindhoven – Helmond Sport 17 januari 2020

Uit het operationele draaiboek van FC Eindhoven werd de volgende inzet vastgesteld van de veiligheidsorganisatie: een VC veiligheidszaken, VC operationeel, stewardzaken (twee maal), stewardcoördinator, supporterscoördinator (twee maal), stewards (veertig maal) en studenten van het Summa College (tien maal). De inzet van politie die bekend was bij FC Eindhoven was twaalf politieagenten vanuit Eindhoven en vier vanuit Helmond.

Ontvangst eerste informatie

Op 14 januari 2020 ontvangt de politie informatie dat er tientallen jongeren vanuit de PSV-harde kern voornemens zijn om de supportersbussen van Helmond Sport aan te vallen. Het is daarbij niet bekend of dit de heen- of terugweg betreft. Op basis van deze informatie maakt de politie een BLOOS IRS, om een risico inschatting en risico analyse te maken. Uit deze analyse blijkt dat de inzet met de geplande capaciteit risico's met zich mee kan brengen. Gezien deze informatie wordt er bijstand aangevraagd van een sectie Mobiele Eenheid (ME) waarvoor toestemming wordt gevraagd aan de eenheidsleiding en de burgemeester van Eindhoven. Op woensdag 15 januari geeft de burgemeester van Eindhoven toestemming voor opschaling in politie-inzet. Volgens het feitenrelaas van de politie is de burgemeester van Helmond op de hoogte gebracht van de mogelijke inzet van de ME in haar gemeente met betrekking tot de begeleiding van de bussen. De operationeel commandant spreekt af met de OvD-P dat indien nodig hulpeenheden ingezet kunnen worden en dat indien een incident buiten het stadiongebied (voetbalregeling) zou ontstaan de OvD-P Eindhoven de regie over zou nemen.

Uit het draaiboek van FC Eindhoven en uit de interviews blijkt dat de club niet op de hoogte was van deze opschaling, aangezien het draaiboek van FC Eindhoven uitgaat van een reguliere inzet van de politie. De informatie wat betreft opschaling is niet gedeeld met de beide clubs.

Avond voor de wedstrijd

Op de avond voor de wedstrijd, 16 januari 2020, zijn twintig Helmond Sport-supporters bij het stadion van FC Eindhoven geweest. Daar hebben zij een uitdagende foto gemaakt voor het stadion en deze verspreid via social media. Deze jongeren droegen bivakmutsen en bij het zien van de politie vertrokken zij. De politie hield één auto staande. Bij de controle zijn bivakmutsen, vuurwerk en een ploertendoder aangetroffen. Vijf personen waren bekenden van de politie. Deze informatie is besproken met de algemeen commandant¹⁸ maar niet gedeeld met de beide clubs.

Deze info was echter wel bekend bij de VC van Helmond Sport, doordat hij met zijn eigen bedrijf (MH Security) zelf die avond gewerkt had tot ongeveer 23:00 uur bij het stadion van FC Eindhoven. Die groep heeft hij volgens eigen zeggen niet gehoord of gezien¹⁹, maar vernam op de avond zelf via de politie dat ze een auto staande hebben gehouden. Hij geeft aan de VC van Eindhoven hierover die nacht - om 00:03 op vrijdag (dus 17 januari) - via de app op de hoogte gebracht te hebben.

3.2 Wedstrijddag

Voor aanvang

Op de dag van de wedstrijd, 17 januari, heeft een eerste briefing plaatsgevonden bij de politie. De politie heeft voorafgaand aan de wedstrijd PSV-supporters gecontroleerd bij de afrit A2 en sporthal Tivoli. Eén persoon van deze groep zou een gebiedsverbod hebben en de andere twee zijn aangehouden wegens het plegen van een strafbaar feit en het bij zich dragen van bakstenen en vuurwerk. Later zijn ook op een andere locatie PSV-supporters aangetroffen waarvan er ook één is aangehouden.

---

¹⁸ Directie OOV (2020). *Verslag aanpak voetbalsupporters n.a.v ongeregelheden*. Toegezonden documenten FC Eindhoven.

¹⁹ Volgens de politie zou de VC van Helmond Sport daar zicht op moeten hebben kunnen gehad.

De verkenningseenheid (VE) was vanaf 12:00 uur operationeel. Er zijn geen vooruit gereisde Helmond Sport-supporters in Eindhoven aangetroffen. Wel werd er bij het stamcafé Bambierke een grote groep FC Eindhoven-supporters, aangevuld met een kleine groep PSV-supporters, aangetroffen. Om 18:00 uur is de voetbalregeling operationeel geworden.

Op de dag van de streekderby werden zo'n 2000 tot 2500 supporters van FC Eindhoven verwacht. Helmond Sport zou met 211 supporters aanwezig zijn onder begeleiding van elf stewards uit Helmond. Rond 18:30 namen de supporters van Helmond Sport op vertoon van hun omwisselbiljet plaats in de bus. Een van de vier bussen betrof een verlengde bus. De veiligheidscoördinator van Helmond Sport was niet aanwezig bij het vertrek van de supporters vanuit Helmond. Hij was in de middag naar het supporterscafé gegaan om te kijken of het druk was en wie er allemaal waren. Op enig moment is hij al naar Eindhoven gereden, omdat de sfeer goed was en hij dan bij de ontvangst van de supporters in Eindhoven kon zijn.

Tweede ontvangst informatie

Om 18:45 uur ontvangt de politie wederom informatie dat er een aanval vanuit de bossen op de bussen van de Helmond Sport zal plaatsvinden. Naar aanleiding van deze informatie besluit de algemeen commandant om eenheden in te zetten, waaronder hondengeleiders en een groep ME. In de bossen bij de Eindhovense manege aan de Roostenlaan worden supporters van FC Eindhoven en PSV aangetroffen die bij het zien van de politie wegrennen. Eén persoon wordt staande gehouden en aangehouden. Daarnaast rijden meerdere personenauto's hard weg bij het zien van de politie. Het lukt de groep ME om één personenauto staande te houden. In de auto worden bivakmutsen aangetroffen en in overleg met de algemeen commandant wordt besloten om te vorderen dat ze daar weg moeten gaan. Er is niet overgegaan tot een aanhouding van de inzittenden²⁰.

Aankomst in Eindhoven

Het cluster met bussen heeft een verplichte rijroute en rijdt over de A67 – N2 richting Eindhoven. Vanaf de parkeerplaats Oeijenbraak aan de A67 worden de bussen begeleid onder leiding van twee groepen ME. Omstreeks 19:30 uur arriveren de bussen bij het Jan Louwers Stadion en worden de supporters direct vanuit de bussen naar het bezoekersvak van het stadion geleid. Daar zijn de supporters gefouilleerd en heeft de toegangscontrole plaatsgevonden.

Bij aankomst staat een lijn van ME opgesteld voor en achter de bussen met de gezichten naar de supporters van Helmond toe waardoor er vragen komen over wat er aan de hand is. Volgens de VC van Helmond is de sfeer daardoor al wat grimmiger. Hij geeft aan gevraagd te hebben aan de politie of deze linies niet op de achtergrond kunnen gaan staan. Toen vernam hij voor het eerst over een mogelijke confrontatie met PSV-supporters die in een café zouden zitten.

Tijdens de wedstrijd

Om 20:00 uur begint de wedstrijd. Om 20:01 steken supporters van Helmond Sport vanaf het bezoekersvak vuurwerk af waarbij de daders zich verschuilen onder spandoeken. Twee supporters zijn door een steward van het vak gehaald en de gegevens zijn door de politie genoteerd. Enkele minuten later wordt er een stoeltje in brand gestoken in het bezoekersvak. Om 20:25 uur wordt er opnieuw vuurwerk ('blinker') afgestoken vanaf het bezoekersvak. Om 20:27 uur wordt vanaf vak D door supporters van FC Eindhoven ook vuurwerk afgestoken. In vak J bevinden zich ook PSV-supporters, die zich uitdagend en onrustig gedragen. Om 20:45 uur is het einde van de eerste helft. Om 21:00 uur begint de tweede helft weer. Rond 21:08 wordt er een rookbom afgestoken vanuit vak D.

---

²⁰ Het blijft onduidelijk wie deze laatste beslissing genomen heeft.

Op verzoek van de algemeen commandant vindt ongeveer twintig minuten na de start van de tweede helft het '60- minutenoverleg' plaats. Hier nemen aan deel de algemeen commandant, de operationele commandant, sectiecommandant, de veiligheidscoördinatoren van beide BVO's en de hoofdstewards. Aangezien de commandoruimte te klein is voor deze samenstelling, treffen zij elkaar in de persruimte. Na enkele minuten krijgt men via de portofoon door dat er onrust is op het bezoekersvak met Helmond Sport-supporters. Direct vertrekken de betrokkenen aan het '60 minutenoverleg' naar verschillende locaties in het stadion.

Ongeregeldheden in stadion

Vanaf 21.25 lijken er provocaties plaats te vinden tussen de beide supportersgroepen, waarbij gebaren gemaakt worden en over en weer woordenwisselingen zijn. Rond 21:27 uur beweegt een groep van Helmond Sport-supporters naar het hek tussen het bezoekersvak en het buffervak. Er wordt over en weer uitgedaagd tussen supporters van PSV en FC Eindhoven enerzijds, en Helmond Sport anderzijds. Het valt hierbij op dat de supporters van beide groepen, maar met name de Eindhovense groep, zeer jong is. Supporters van Helmond Sport klimmen vervolgens op het hek om 21.27 uur. Op de beelden is te zien dat om 21:31 uur de eerste supporter van Helmond Sport over het hek klimt en in het buffervak terechtkomt. Daar moedigde hij andere Helmond Sport-supporters aan die zijn voorbeeld volgen. Er staan drie stewards tegen het hek aan. Om 21:32 uur klimmen meerdere Helmond Sport-supporters (in totaal ongeveer vijftien) over het hek, komen terecht in het buffervak en lopen in richting van vak K voor een confrontatie met FC Eindhoven- en PSV-supporters. Er wordt een ijzeren staaf vanuit het buffervak meegenomen.

Figuur 2. Eerste uitdagingen vanuit Helmond Sport-supporters richting het thuispubliek

Figuur 3. Supporters van Helmond Sport klimmen op het hek

Figuur 4. Supporters van FC Eindhoven dagen supporters van Helmond Sport uit

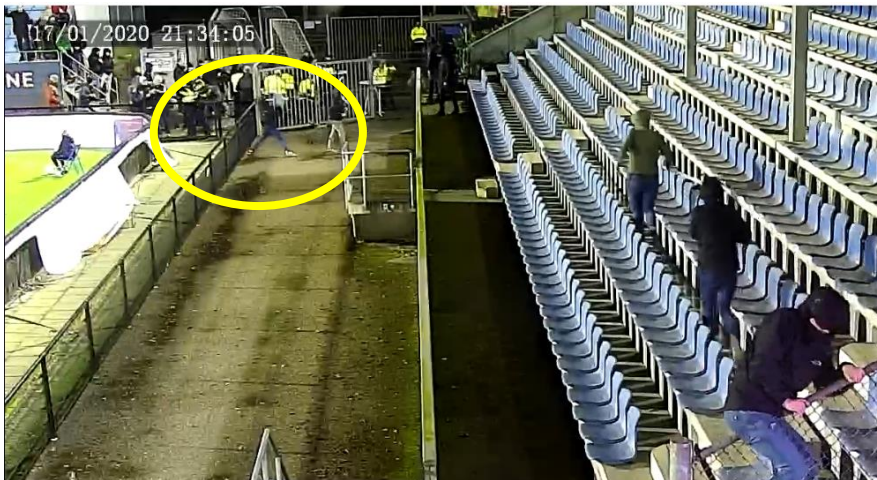
Figuur 5. Meerdere supporters van Helmond Sport bevinden zich in het buffervak en klimmen over de hekken

Ondertussen rennen de betrokkenen van het '60-minutenoverleg' het overleg uit. De algemeen commandant neemt hierbij positie in vak O. De operationeel commandant rent via vak D naar vak J, om zijn collega's bij het hek ondersteuning te geven die de supporters van FC Eindhoven en PSV tegenhouden. De VC van Helmond Sport begeeft zich naar het bezoekersvak, de VC van FC Eindhoven loopt om het stadion om zijn eigen supporters op te vangen.

De stewards en politie zijn druk bezig om de supporters van FC Eindhoven en PSV ervan te weerhouden dat zij over het hek heen klimmen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van wapenstokken en pepperspray. Ook rennen spelers van de clubs naar de hoek van het veld om de supporters tot bedaren te brengen. Ondertussen verzoekt de algemeen commandant om ME-inzet ter ondersteuning. Het verschijnen van de ME zorgt er mede voor dat de supporters terug naar hun vak gaan.

Om 21.33 uur pakt een supporter van Helmond Sport een (al dan niet loszittende) stoel van het buffervak en neemt deze mee naar de hoek waar de politie en supporters van FC Eindhoven verzameld zijn. Om 21.34 uur gooit hij de stoel en treft daarbij een agent op het hoofd en in de nek. De politiemedewerker wordt vrijwel gelijk afgevoerd.

Figuur 6. Het moment waarop de stoel gegooid werd

Om 21:35 uur wordt vanuit het bezoekersvak met Helmond Sport-supporters vuurwerk naar vak J en richting de politie en stewards gegooid. Op het veld ontplofte een vuurwerkbom, afkomstig uit het vak met Helmond Sport-supporters. De scheidsrechter besluit daarop om de wedstrijd tijdelijk te staken. Dit gebeurt in de 74e minuut van de wedstrijd.

Figuur 7 (a en b). afsteken van vuurwerk door Helmond Sport-supporters

Na het stilleggen van de wedstrijd vind er overleg plaats tussen de scheidsrechter, algemeen commandant, algemeen directeur van FC Eindhoven, de coördinator evenementen van de gemeente Eindhoven en de VC's van beide clubs.

De algemeen commandant wordt tijdens dit overleg gevraagd of hij de veiligheid kan garanderen in het stadion. Zijn antwoord is positief waarna de wedstrijd na ruim vijftien minuten wordt hervat. De situatie in het stadion is inmiddels ook weer rustig. Via de teamchef van Eindhoven-Zuid wordt de burgemeester van Eindhoven geïnformeerd rondom de ongeregelde heden in het stadion, dit is rond 22:45 uur.

Overleg aanhouding 'stoeltjesgooier'

Na dit overleg begeeft de algemeen commandant zich naar de commandoruimte waar hij de beelden bekijkt waar de "stoeltjesgooier" op te zien is. Na enig zoeken wordt het moment in beeld gebracht, maar goede gezichtsherkenning is niet mogelijk op basis van de beelden. De stoelgooier droeg de volgende kledingstukken: zwarte jas, spijkerbroek, en zwarte schoenen met witte strepen (Adidas). De Algemeen Commandant (hierna AC) gaat daarna in beraad met de sectiecommandant van de ME om te overleggen wat de beste optie is om tot een mogelijke aanhouding over te gaan van de verdachte. De AC besluit (gezien het geweld tegen een politieambtenaar) om de aanhouding van de verdachte voor het instappen in de bussen in Eindhoven uit te voeren. Wat in dit besluit ook heeft meegewogen, is het incident met het vuurwerk in het vorige seizoen tussen FC Eindhoven en Helmond Sport waar het achteraf niet is gelukt een verdachte aan te houden. Zo wordt het besluit genomen om de supporters gecontroleerd één voor één in te laten stappen zodat er naar de verdachte gezocht kan worden.

Na de wedstrijd

Voordat de grote menigte naar de bussen loopt, krijgt de VC van Helmond Sport te horen dat de politie naar de stoelgooier op zoek is. Hij krijgt op dat moment de foto te zien, maar kan zich niet herkennen wie de persoon is. Hij heeft toen aangegeven dat, wanneer ze een betere foto hadden, hij snel de naam zou kunnen achterhalen.

Op het moment dat het plan voor aanhouding voor het instappen in de bussen besproken is, worden de AC en de sectiecommandant van de ME geconfronteerd met het feit dat de meeste Helmond Sport-supporters al in de bussen zitten. Voor het instappen raakt een supporter van Helmond Sport bovendien nog gewond, doordat hij op een hek langs het veld geklommen is en bij het eraf springen blijft haken en zijn vinger kwijt raakt. De VC van Helmond Sport is bij dit incident betrokken ter ondersteuning en is daardoor niet aanwezig bij het besluit tot aanhouding van de verdachte, het instappen van de supporters van Helmond Sport in de bussen en het vertrek van de bussen naar Helmond. Hij blijft achter in Eindhoven, volgens eigen zeggen omdat het rustig was op dat moment.

Na de wedstrijd vertrekken de bussen met de Helmond Sport-supporters, zonder overleg met de AC of de Operationeel Commandant (hierna OC). De ME was nog niet voorbereid om de bussen te begeleiden, toch lukte het alsnog om met twee groepen ME aan te sluiten bij de bussen. Het plan om supporters gecontroleerd te laten instappen bij de bussen met als doel de verdachte van het gooien van de stoel te vinden, is daardoor niet meer uitvoerbaar. Door de AC wordt daarom besloten om de supporters in Helmond gecontroleerd te laten uitstappen. De sectiecommandant verplaatst zich met de derde ME-groep naar Helmond. Ook de AC wil aanwezig zijn bij de opvang van de bussen in Helmond, om zo te helpen bij het opsporen van de verdachte. Hij draagt de leiding in het stadion van FC Eindhoven over aan de operationeel expert. De foto's met daarop de verdachte en het kledingsignalelement worden door de AC vanuit de auto via WhatsApp naar de sectiecommandant ME verzonden. Ook reizen hondengeleiders mee en wordt een extra (vijfde) voetbalspotter gevraagd naar de busremise te gaan. Volgens de vijfde voetbalspotter informeert hij onderweg de teamchef Peelland, de dienstdoende operationeel coördinator en de VC van Helmond Sport over het plan om de verdachte in Helmond op te pakken middels gecontroleerde uitstap. De VC van Helmond Sport geeft aan dat dit niet klopt en hij na het feit via andere personen te horen heeft gekregen wat er bij de remise gebeurd was.

Tijdens de busrit lijken enkele supporters via onderlinge communicatie (WhatsApp) te horen hebben gekregen wat het plan is in Helmond. Bus 2 (verlengde bus) verlaat op een bepaald moment de andere bussen, komt door de noodrem tot stilstand en enkele supporters verlaten de bus. Een groep ME en een hondengeleider hebben de bus gevolgd, en de hondengeleider brengt één man staande die deels voldoet aan het signalement van de stoeltjesgooier (met uitzondering van de broek). De man wordt aangehouden. De ME weet door het terugduwen met een schild de overige supporters in de bus te houden. Bus 2 sluit vervolgens als laatste aan bij het cluster bussen²¹.

Aankomst in Helmond

De ME-leden van de derde groep ME staan klaar in Helmond om de bussen op te vangen en om de supporters gecontroleerd uit te laten stappen. De andere twee groepen ME rijden vanuit Eindhoven met de bussen mee en zorgen ervoor dat de deuren van de bussen dicht blijven en op die manier gecontroleerd leeg gemaakt kunnen worden. Ook zijn er hondengeleiders aanwezig. Zij kunnen bij onrust de ME ondersteunen. In elke bus wordt aangekondigd dat de supporters een voor een de bus dienen te verlaten, omdat de politie een verdachte zoekt.

Er wordt begonnen met bus 2 aangezien daar de doelgroep supporters in zit en de kans het grootst is dat de verdachte zich daar bevindt. Het uitstappen van de supporters uit bus 2, 3 en verloopt over het algemeen rustig. De verdachte wordt niet aangetroffen. Eén persoon uit bus 4 werd eerder verwijderd omdat hij zich agressief gedroeg. Kort daarna vindt een bijtincident plaats door een diensthond die de agressieve man uit bus 4 bijt. De man was na meerdere vorderingen niet weggegaan en reageerde niet op aanroepen dat hij weg moest gaan. De man wordt door een ME-lid vastgepakt om hem onder controle te krijgen. Op dat moment wordt er ook met vuurwerk gegooid en is er een rookbom afgestoken. De man die gebeten werd is meegenomen naar het commandovoertuig van de ME, om hem zo uit de onrustige situatie te halen. De man wordt verder opgevangen door politiemedewerkers tot een ambulance komt en de medische zorg overneemt.

In bus 1 waar de 'oude harde kern' zich bevindt, ontstaat veel onrust. De supporters uit deze bus willen massaal naar buiten. Volgens de buschauffeur begint deze onrust al bij aankomst bij het stadion van Helmond Sport. De chauffeur heeft verklaard dat hij bedreigd werd omdat hij de deur van de bus niet wilde openen. Op enig moment ziet een supporter de kans schoon om via de noodhendel de voordeur toch te openen. Hierdoor kunnen enkele supporters uit de bus. De ME gebruikt als reactie hierop geweld om de supporters in de bus te houden. Ondertussen worden in bus 1 drie ruiten ingeslagen.

Nadat iedereen uit de bussen is gegaan blijven veel supporters hangen naast de bussen en lopen niet weg. In gezamenlijk overleg met de sectiecommandant ME en de AC wordt besloten om direct te vertrekken nadat de bussen leeg zijn en de verdachte niet is aangetroffen, om verdere escalatie te voorkomen. Voetbalspotters zullen blijven om te beoordelen of het rustig zou blijven. Middels een megafoon maakt de sectiecommandant zich hoorbaar en hij beveelt dat iedereen de parkeerplaats dient te verlaten. Een deel van de supporters geeft hieraan gehoor en vertrekt. Ook lukt het na enige tijd om de overige supporters richting de uitgang van het terrein of het supportershome te laten bewegen.

---

²¹ Het interview met de gemeente Helmond geeft tegenstrijdige informatie weer, namelijk dat supporters, waaronder de 'stoeltjesgooier', de bus ontlucht zijn nadat deze tot stilstand is gebracht. De vijfde voetbalspotter gaf aan in het feitenrelaas van de politie dat hij de 'stoeltjesgooier' bij de busremise nog gezien en gesproken heeft (dit deed hij nadat hij enkele dagen later een goede foto van de persoon gezien had).

Derde ontvangst informatie

Aan het einde van de inzet gaat de operationeel commandant met de Deltaposten naar het politiebureau aan de Aalsterweg voor de debriefing. Op dat moment wordt hij gebeld dat PSV-supporters onderweg zouden zijn naar Helmond. Op camerabeelden vanuit het supportershome van Helmond Sport zou te zien zijn²² dat Helmond Sport-supporters zich klaarmaakten voor een 20-20 gevecht, wat plaats zal vinden langs het kanaal of in het bos.

In overleg met de operationeel expert wordt besloten dat hij samen met de andere Deltaposten ook richting Helmond gaat. In Helmond wordt een personenauto met PSV-supporters gecontroleerd. Hierin zitten in totaal acht personen die allen worden aangehouden, wegens in het bezit zijn van boksbeugels, wapenstokken en bivakmutsen. Er worden daarnaast nog meerdere PSV-supporters aangetroffen die gevorderd worden om weg te gaan uit Helmond.

In de nacht van 17 op 18 januari wordt de burgemeester van Eindhoven via een app door de teamchef Eindhoven-Zuid geïnformeerd over het politieoptreden. De teamchef Peelland heeft op zaterdag 18 januari 2020 rond 01.50 uur de Burgemeester van Helmond, via een app op de hoogte gebracht van het politieoptreden bij het stadion van Helmond Sport. Op zaterdag 18 januari 2020 omstreeks 09.00 uur heeft de teamchef Peelland met de Burgemeester van Helmond gebeld.

Op zaterdag 18 januari omstreeks 04:00 uur vind er nog een debriefing plaats. Daarbij zijn aanwezig: de algemeen commandant, de operationele expert Deltapost, de sectiecommandant ME en de OvD-nacht district Helmond. In dit overleg wordt besloten om af te schalen.

De verdachte van het gooien van de stoel wordt enkele dagen na het incident aangehouden. De vijfde voetbalspotter herkent later in de week aan de hand van beelden - die bij het naar binnen gaan van het stadion waren opgenomen - de stoelgooier. Deze man/verdachte is hij in de busremise nog tegengekomen en hij heeft nog kort met deze man/verdachte gesproken. De vijfde voetbalspotter was niet in het bezit van de foto van de verdachte met het specifieke kledingsignalement. Deze was niet naar hem gestuurd. De man die betrokken was bij het bijtincident in Helmond meldt zich op 18 januari zelf bij de politie.

---

²² Wij hebben dit niet gecontroleerd, omdat het voor dit incident verder niet relevant is.

4. Bevindingen

4.1 Algemeen: periode tot aan de wedstrijd

Inschaling wedstrijd

- De categorisering van de wedstrijd (B-wedstrijd) is aan het begin van het seizoen bepaald op basis van de ingeschatte risico's. Een B-wedstrijd kent een middelmatig risico, zodat maatwerk op maatregelen kan worden toegepast. Deze categorisering is passend volgens de richtlijnen bij de benoemde risico's bij een dergelijke type wedstrijd, namelijk als het een beladen derby betreft. Deze risico's hebben betrekking op de relatie tussen de supportersgroepen en de sportieve belangen behorend bij de wedstrijd.

Operationeel vooroverleg veiligheidsorganisatie en informatiedeling

- In de praktijk blijkt dat het veiligheidsoverleg in Eindhoven de laatste jaren niet iedere zes tot acht weken heeft plaatsgevonden. Uit het veiligheidsoverleg van 22 mei 2018 blijkt dat er sinds dat moment al een jaar geen veiligheidsoverleg is geweest om allerlei moverende redenen en bestuurlijke wisselingen. De laatste tijd gebeurt dit weer meer met enige regelmaat (een paar keer per jaar). Er vindt niet voor- en/of na iedere wedstrijd een operationele bespreking plaats.
- De wedstrijd in kwestie is wel in een vooroverleg besproken met afgevaardigden van de verschillende partijen, te weten de gemeente Eindhoven, politie Eindhoven, de BVO FC Eindhoven, het OM en de supporterscoördinator.
- Helmond Sport was niet meegenomen in de vooroverleggen²³. Middels een brief werden zij op de hoogte gesteld van de beperkingen die waren opgelegd voor de betreffende wedstrijd, inclusief de combiregeling en vereisten.
- Op 14 januari 2020 ontving de politie de eerste informatie (voornemen van harde kern PSV om confrontatie op te zoeken met supportersbussen van Helmond), waarna uit een risicoanalyse bleek dat de politie inzet met de geplande capaciteit risico's met zich mee kon brengen. Om deze reden werd er bijstand gevraagd aan een sectie ME. Hiervoor werd toestemming gevraagd aan de eenheidsleiding en aan de burgemeester van Eindhoven.
- De burgemeester van Helmond geeft, in tegenstelling tot het feitenrelaas van de politie, aan niet op de hoogte gesteld te zijn van de mogelijke inzet van de ME in haar gemeente voor de begeleiding van de bussen, maar dat zij van tevoren de mededeling kreeg dat de ME achter de hand werd gehouden in Eindhoven. De politie geeft aan dit wel van te voren duidelijk te hebben gemaakt in een telefoongesprek.
- Bij de voorbereiding van de wedstrijd is opgeschaald door de politie, waarbij de formele lijn is gevolgd. Men heeft hier niet stilgestaan bij opschaling in de sturingslijn in de commandostructuur.
- Uit het draaiboek van FC Eindhoven en uit de interviews blijkt dat de club niet op de hoogte was van deze opschaling, aangezien het draaiboek van FC Eindhoven uitgaat van een reguliere inzet van de politie. De VC van FC Eindhoven gaf in een interview aan dat hij bij het begin van zijn dienst op de hoogte werd gebracht. De informatie wat betreft opschaling is niet gedeeld met de beide clubs²⁴.
- De strategische vierhoek neemt deel aan de is het overleg waar strategische overleggen over voetbal en veiligheid met betrekking tot FC Eindhoven. Op bestuurlijk niveau komt de voetbalvierhoek ten minste tweemaal per jaar samen volgens het convenant. Uit de verslagen van de veiligheidsoverleggen blijkt dat dit strategisch overleg in 2020 van twee naar één keer wordt teruggeschaald.

---

²³ Dit is niet ongebruikelijk bij wedstrijden in de Keuken Kampioen Divisie

²⁴ De AC van de politie gaf in een reactie aan dat hij dacht dat dit wel gedeeld was, maar niet welke reden hierachter schuil ging.

- De samenwerking tussen de partijen in de Eindhovense vierhoek wordt als goed bestempeld door de respondenten, waarbij er ruimte is voor kritische noten naar elkaar toe.

Beveiligingsorganisatie FC Eindhoven

- Betrokkenen geven aan dat binnen de BVO FC Eindhoven de afgelopen drie jaar veel bestuurlijke wisselingen zijn geweest, waardoor er geen constante lijn zit in het veiligheidsbeleid²⁵.
- De VC van FC Eindhoven is sinds kort werkzaam bij de BVO en is nieuw in het werkveld. Hij wordt op het moment nog bijgestaan door de oude VC van FC Eindhoven. De derby met Helmond Sport was zijn eerste derby.
- Ook de respondent van de gemeente Eindhoven geeft aan niet genoeg capaciteit te hebben om de werkzaamheden rondom voetbal goed uit te voeren, omdat hij feitelijk een parttime functie heeft voor de begeleiding van drie BVO's (PSV, Jong-PSV en FC Eindhoven).
- De professionalisering van de stewardorganisatie van FC Eindhoven is een urgent punt in het kader van opschaling bij geweldsincidenten. Alle partijen onderstrepen de noodzaak tot professionalisering. De VC onderzoekt de mogelijkheden hiervoor.
- Het beveiligingsbedrijf van de VC van Helmond Sport (MH Security) doet ook de beveiligingsservices van het stadion van FC Eindhoven. Op de avond voor de wedstrijd had de VC van Helmond Sport dienst bij het stadion van FC Eindhoven.
- De supporters van FC Eindhoven worden niet heel risicovol genoemd, met uitzondering van de zogeheten zesde generatie PSV-supporters, een zeer jonge groep supporters (twaalf tot twintig jaar oud) die nog wel eens wil uitlokken. Hier krijgen ze slecht grip op. Omdat de PSV-supporters uit Eindhoven komen, kunnen ze zelf een kaartje kopen voor wedstrijden bij FC Eindhoven. Op voorhand valt dus lastig te zien of men te maken heeft met PSV-supporters of met supporters van FC Eindhoven. Om dit in toom te houden wordt de kaartverkoop gecontroleerd door de politie. Als de politie ergens over twijfelt wordt er contact gezocht met de kaarthouder.

Beveiligingsorganisatie Helmond Sport

- Helmond Sport is eveneens niet op de hoogte gebracht van de informatie over een mogelijke treffen tussen PSV-supporters en Helmond Sport-supporters.
- De VC geeft aan dat het anders een overweging was geweest om security-personeel mee te nemen.

4.2 Incident 1: doorbraak supporters

Supporters en sfeer

- De wedstrijd FC Eindhoven – Helmond Sport is dé streekderby en een altijd beladen wedstrijd. De avond voor de wedstrijd waren er al wat jongeren geweest bij het stadion van FC Eindhoven met onder andere vuurwerk, bivakmutsen en een ploertendoder. De eerste informatie die binnenkwam ging over PSV-supporters die de bussen van Helmond Sport zouden aanvallen. Deze informatie was niet gedeeld met of bekend bij de BVO's.
- Een uur voor de aftrap van de wedstrijd had de BVO FC Eindhoven geen signalen ontvangen dat er ongeregelheden konden gaan gebeuren. Tijdens de eerste helft vonden wat kleinere ongeregelheden plaats, zoals het afsteken van vuurwerk door supporters.
- Ondanks de 100-procentfouillering en de vuurwerkincidenten van eerdere jaren is een aanzienlijke hoeveelheid vuurwerk het stadion binnengesmokkeld.
- De eerste helft wordt door de betrokkenen als 'rustig' bestempeld.

---

²⁵ Exemplarisch is dat tijdens dit onderzoek de algemeen directeur, Wim van den Broek, is teruggetreden. Wij hebben hem nog wel gesproken in het kader van dit onderzoek.

Beveiligingsorganisatie

- Vanuit de burgemeester van Eindhoven is een buscombi-regeling opgelegd voor de supporters van Helmond Sport. Zo mag een cluster bussen uit maximaal vier bussen bestaan en zijn zogenaamde partybussen en verlengde bussen niet toegestaan. Het is verder voor supporters van Helmond Sport verboden om, buiten de vervoersregeling om, op de dag van de wedstrijd naar de gemeente Eindhoven te gaan. Bij vertrek van de bussen wordt er geconstateerd dat er toch een verlengde bus aanwezig is²⁶.
- De politie is in plaats van met twaalf personen (zoals vermeld in het draiboek van FC Eindhoven en wat normaal is) met ongeveer zestig personen ter plaatse (een sectie ME, acht spotters, zes deltaposten, vier hondenbegeleiders, leiding die avond en enkele koppels voor arrestanten en verkeer).
- Er zijn elf stewards van Helmond Sport mee gereisd: op elke bus twee en drie in een aparte auto.
- De VC van Helmond Sport was niet aanwezig bij de heen- en terugreis van de supporters vanuit Helmond.

Infrastructuur in en rondom het stadion (in relatie tot de ongeregeldheden)

- De hekken die het bezoekersvak scheiden van het buffervak zijn niet goed geschikt om supporters in het vak te houden. Met name de hekken langs de trappen zijn laag en makkelijk overklimbaar.
- Tussen vak D en J kunnen supporters zich vrij bewegen, ook de fanatieke supporters, zodat de doelgroep in vak D ook ongehinderd naar vak J kan lopen.
- De gemeente is eigenaar van het stadion. De VC en algemeen directeur van FC Eindhoven gaven in het interview aan dat er een vergunning was aangevraagd bij de gemeente om de hekken te vernieuwen, maar dit verliep erg moeizaam²⁷.
- Alvorens de wedstrijd begon is er een schouw geweest in het stadion. Op de beelden is te zien dat er tijdens het ontstaan van het incident allerlei voorwerpen gepakt worden uit het buffervak die los lijken te liggen, zoals een ijzeren staaf en losse stenen. Deze zijn niet aangemerkt in de schouw als risicovolle objecten en zijn in de praktijk expres daar geplaatst en gebruikt om de netten op hun plek te houden.
- Op de beelden zijn nog meer voorwerpen gesignaleerd die gebruikt hadden kunnen worden om mee te gooien, zoals te zien op de volgende foto's.

Figuur 8. Laag hekwerk bij het buffervak (pijl) en losliggende stenen op het net (omcirkeld)

²⁶ De VC van Helmond Sport vermoedt dat dit niet goed gecommuniceerd is met de Supportersvereniging (die de uiteindelijke organisator van het vervoer is) en heeft aangegeven in het vervolg de maximale lengte van de bussen te vermelden in het vooroverleg-formulier.

²⁷ Voor de toekomst ligt er het plan om de hekken door te trekken tot het plafond, zodat ook het buffervak opgevuld kan worden met supporters. Na het incident is ineens het hek vervangen. Opmerkelijk is dat zowel gemeente als BVO niet weten wie hiertoe opdracht gegeven heeft. Dit is niet duidelijk geworden gedurende de looptijd van dit onderzoek.

Figuur 9. Losliggende stenen en een ijzeren staaf

Ontstaan van incident 1

- De eerste helft kenmerkt zich door vuurwerkgebruik van beide supportersgroepen. Ook zijn er al wat onruststokers in vak D te vinden. De respondenten kenmerken de eerste helft desalniettemin als rustig.
- Bij wedstrijden van FC Eindhoven is in de 60e minuut altijd een regulier overleg dat hooguit vijf à zes minuten duurt. De AC gaf de opdracht aan de operationele- en de sectiecommandant om elkaar te treffen twintig minuten na het begin van de tweede helft (rond de 65e minuut dus). Hij deed dit verzoek ook aan de veiligheidscoördinatoren van de twee BVO's en de hoofdsteward. Omdat in de commandoruimte maar plaats is voor drie personen werd gekozen om elkaar te treffen in de persruimte. In de persruimte hebben de commandanten beperkt zicht op wat er in het stadion gebeurt. Op het moment van de start van het eerste incident geeft men aan dat zij niet in de commandopost waren en daarom ook in eerste instantie geen zicht hadden op het incident en dit via portoverkeer hebben moeten horen.
- In de tweede helft is op camerabeelden te zien dat er over en weer provocaties plaatsvinden tussen supporters van enerzijds PSV/FC Eindhoven en anderzijds Helmond Sport (vanaf 21.25 uur). Uit de beelden en verklaringen is niet op te maken wat ze schreeuwen naar elkaar.
- Om 21.26 uur spreken twee stewards van Eindhoven twee supporters die in de gracht van vak J staan aan op hun gedrag.
- Rond 21:27 uur (67e minuut van de wedstrijd) beweegt een groep van Helmond Sport-supporters zich naar het hek tussen het bezoekersvak en het buffervak, waarbij supporters van Helmond Sport op het hek klimmen om 21.28 uur.
- Om 21.27 uur staan onderin vak M drie stewards bij het hek, één steward staat bovenaan in vak M. Ook staan drie stewards in de gracht bij vak M bij de afscheiding naar vak L.
- In de gracht ontstaat om 21.27 uur en 30 seconden een opstootje tussen enkele supporters en de stewards, waarna een vierde steward in de gracht er op af loopt. Ondertussen klimmen op dat moment ook supporters van Helmond Sport op de hekken onderin vak M. De eerste supporter wordt nog aangesproken door een steward en van het hek af getrokken. Daarna raken de stewards in de verdrukking. Bovenin vak M is een extra steward aangekomen en met z'n tweeën verzoeken zij enkele personen van het hek af te gaan. Het tweetal grijpt verder niet in bij de drie stewards die in het gedrang zijn.

Figuur 10. Start van het incident vanuit camera 1 gezien

- Vlak voordat de supporters van Helmond Sport over de hekken klimmen, is te zien dat de stewards in verdrinking komen. Er staan 3 stewards bij de hekken die de Helmond Supporters tevergeefs tegen proberen te houden, hoewel er eentje het manmoedig probeert. De stewards worden belaagd door de supporters van Helmond Sport. Om 21.29 uur vertrekt één steward naar de gracht (ogenschijnlijk niet in het nauw zijnde), terwijl hij daarbij zijn collega's onderin het vak achterlaat. De stewards onderin het vak worden voor zover wij kunnen herleiden op de beelden in ieder geval een aantal minuten niet geholpen door collega's.

Figuur 11. Start van het incident vanuit camera 6 gezien, waarbij drie stewards in het nauw zijn

- Op het moment dat het '60-minutenoverleg' gestart was in de persruimte kwam informatie binnen dat supporters in het stadion over de hekken gingen (ongeveer de 68^e minuut). Alle deelnemers renden vervolgens naar buiten, waarbij de AC positie innam voor vak O. Hij had daarbij zicht op het bezoekersvak met Helmond Sport-supporters en zicht op de overzijde waar de FC Eindhoven-supporters zaten. De operationeel commandant liep een andere route en kwam via vak D uit bij vak J waar de FC Eindhoven-supporters over het hek probeerden te klimmen. De FC Eindhoven-supporters probeerden door en over het hek te gaan bij vak J.

- Uiteindelijk klommen ongeveer vijftien Helmond Sport-supporters over het hek²⁸. Tien van hen gaan ook daadwerkelijk richting vak J. Eenmaal in het buffervak aangekomen grijpt een aantal supporters van Helmond Sport spullen die voorhanden zijn, zoals een ijzeren staaf en een stoeltje. Als ze het hek naderen waarachter de PSV/FC Eindhoven-supporters zich bevinden, gooit een supporter van Helmond Sport met het stoeltje richting de supporters en treft zoals gezegd een agent. Ook wordt er nog een vuurwerkbom afgestoken en op het veld gegooid, waarna de wedstrijd wordt gestaakt.
- Vanaf 21.36 uur gaan de meeste Helmond Sport-supporters weer terug naar vak M. Vanaf 21.38 uur wordt het rustiger rond het hek van vak M en kunnen stewards vanaf 21.39 uur een linie vormen. Er volgt nog een rookbom om 21.44 uur maar verder blijft het rustig.
- Tijdens overleg tussen de AC, de scheidsrechter, de algemeen directeur van FC Eindhoven, de coördinator evenementen van de gemeente Eindhoven en de VC's is de AC gevraagd of hij de veiligheid kon garanderen in het stadion. Zijn antwoord was positief waarna de wedstrijd na ruim vijftien minuten werd hervat.
- Na afloop van de wedstrijd raakt een supporter van Helmond Sport een vinger kwijt als hij op een hek geklommen is en er vanaf springt, waarbij zijn vinger blijft hangen. Er werd gebeld voor een ambulance, maar die kwam niet en hij is geadviseerd om zelf naar het ziekenhuis te gaan. Uiteindelijk is hij door de drie stewards, die in een aparte auto waren gekomen, kwamen naar het ziekenhuis gebracht.

4.3 Incident 2: incident in Helmond

Bij dit tweede incident is het goed om aan te geven dat wij hier vooral hebben gekeken naar hoe het incident heeft kunnen ontstaan. Daarbij zien wij in dit geval het moment dat de stoel wordt gegooid als de start van het incident, omdat zonder die gebeurtenis er geen reden tot ingrijpen zou zijn geweest. Daarom pakken wij de gebeurtenissen vanaf dat moment op.

Gebeurtenissen voor vertrek van Helmond Sport

- Nadat de politiemedewerker geraakt was door de stoel, zakte hij in elkaar. Hij werd, zoals zich dat op dat moment liet aanzien, behoorlijk gewond onder begeleiding van een andere politiemedewerker, afgevoerd naar de EHBO-post. De AC heeft hem tijdens de wedstrijd nog gesproken. Hij was aanspreekbaar, had geen zichtbare wonden, maar wel last van hoofd en nek. Hij is later met een surveillancevoertuig overgebracht naar het Catharina Ziekenhuis Eindhoven, waar werd geconcludeerd dat hij een kneuzing had opgelopen in zijn nek en rust moest nemen.
- Wat betreft zijn verwondingen ging rond dat hij zwaar gewond zou zijn, maar het is niet herleidbaar hoe groot dat gerucht was of hoe het in de wereld gekomen is.
- De AC ging vervolgens naar de commandopost en vroeg de videobedienaar om de beelden van de stoelgooier op te zoeken. Het incident van de stoelgooier werd in beeld gebracht, maar gezichtsherkenning bleek mede door het dragen van een capuchon niet mogelijk²⁹. Volgens het feitenrelaas van de politie droeg de stoelgooier *'herkenbare kledingstukken en vooral de schoenen waren duidelijk te herkennen en specifiek'*, namelijk een zwarte jas, blauwe spijkerbroek, en zwarte schoenen met witte strepen (Adidas). In ons interview met gaf de AC aan dat de persoon ook een vlassig baardje had.

---

²⁸ Het feitenrelaas van de politie maakt melding van zes tot acht supporters, maar wij telden er in ieder geval tien en minstens vijftien die het eerste hek overklommen.

²⁹ Er was wel een screenshot (in ons bezit) van het gezicht, maar deze hebben wij niet bijgevoegd in verband met enerzijds privacyoverwegingen, anderzijds om de persoon in kwestie ook geen extra status toe te kennen in het circuit.

Figuur 12. Beeld van de stoelgooier dat gedeeld werd op de avond (foto is genomen door de AC van een beeldscherm)

- Uit analyse van de beelden blijkt dat een aanzienlijk deel van de aanwezigen een donkere/zwarte jas aan had en dat ook de schoenen van het merk Adidas veelvuldig gedragen werden (in ieder geval vier van de overklimmers droegen deze schoenen). Bovendien laat het volgende screenshot (wat een totaalshot is van het voorgaande screenshot) zien dat de stoelgooier dezelfde kleding draagt als iemand die al over het hek geklommen is.

Figuur 13. Zelfde beeld van de stoelgooier (gele pijl) als figuur 12, maar nu in een totaalshot met links iemand met dezelfde kleding (rode pijl)

- De AC heeft aangegeven in ons interview dat hem niet is opgevallen dat er twee personen met dezelfde kleding op beeld staan. Daarnaast gaf hij aan dat deze informatie de overweging tot aanhouden zou hebben bemoeilijkt.
- Omdat geweld tegen politieambtenaren nooit wordt getolereerd (Richtlijn en Uitvoeringsregeling Geweld Tegen Politie Ambtenaren), werd door de politie in gezamenlijkheid besproken en door de AC besloten om de aanhouding van de verdachte voor het instappen in de bussen in Eindhoven te doen, dus voor vertrek terug naar Helmond. Op die manier kon er gezocht worden naar de verdachte met het 'specifieke' kleding signalement.
- De beslissing om direct tot aanhouding over te gaan, was mede gelegen in het feit dat in 2019 een vuurwerkbom in het bezoekersvak met Helmond Sport-supporters tot ontploffing gebracht werd en onderzoek achteraf geen verdachte opleverde omdat het signalement toen vaag was. Om dit nu te voorkomen werd het besluit genomen om de supporters een voor een in te laten stappen zodat naar de verdachte gezocht kon worden op het 'specifieke' kledingsignalement.
- Bij uitloop merkte de VC van Helmond Sport dat de politie op zoek was naar iemand. Hij kreeg de in zijn woorden 'vage foto' te zien, waarop hij aangegeven zou hebben dat als er een betere foto voor handen was, hij op zoek zou gaan naar wie de persoon in kwestie was.
- Op het moment dat het plan besproken was en men bij het uitvak kwam om over te gaan tot aanhouden voor het instappen in de bussen, was de wedstrijd voorbij en was de uitloop al begonnen. De AC en de sectiecommandant van de ME waren hiervan niet op de hoogte.
- De VC van FC Eindhoven is verantwoordelijk voor de uitsupporters tot zij in de bus zitten. De uitstroom van de uitsupporters is niet afgestemd met de politie.

Vertrek van Helmond Sport-supporters

- Na de wedstrijd gaan de bussen weg zonder duidelijk signaal van de veiligheidsorganisatie. Het is onduidelijk wie het signaal gegeven heeft om de bussen te doen laten vertrekken. Waarschijnlijk was dat een verkeersregelaar die zelfstandig het signaal gaf.
- De ME was op dat moment nog niet klaar voor vertrek. Het lukte de ME om alsnog met twee ME-groepen aan te sluiten bij de rijdende bussen³⁰. Ook de voetbalpotters gaven aan verrast te zijn door het plotseling vertrek van de bussen.
- Er werd op dat moment door de AC niet besloten de bussen te laten stoppen in Eindhoven, om een confrontatie tussen supportersgroepen te voorkomen. Er was nog een groep PSV-supporters in de buurt en de bussen waren een gemakkelijk doelwit voor hen en voor FC Eindhoven-supporters, omdat de infrastructuur rond het stadion te wensen overlaat.
- Nadat de politie geconfronteerd wordt met het feit dat de bussen al zijn vertrokken en een gecontroleerde instap niet mogelijk is, wordt besloten om een gecontroleerde uitstap in Helmond te laten plaatsvinden. Op die manier zou dit alsnog kunnen leiden tot een aanhouding buiten heterdaad van de mogelijke verdachte op basis van het signalement.
- De VC van Helmond Sport is niet in beeld geweest bij het overleg over het gecontroleerd uitstappen in Helmond en is hier niet in gekend. De VC van Helmond Sport bleef in Eindhoven. In eerste instantie omdat hij bezig was met de supporter die een vinger verloren had, maar vooral omdat volgens hem 'de sfeer goed was'.
- De AC besloot mee te gaan naar Helmond en droeg de leiding over aan de operationeel expert. De OC was het daarmee niet eens, omdat de AC officieel in het stadion diende te blijven. De operationeel expert vond dat hij geen compleet overzicht zou hebben van de lopende acties in het stadion en de afspraken die er al gemaakt waren door de AC en de Operationeel Commandant. Hij was ook niet betrokken geweest bij de voorbereiding van de wedstrijd.

---

³⁰ NB: de ME zou de bussen sowieso begeleiden naar Helmond in verband met de signalen dat PSV-supporters de Helmond Sport-supporters zouden willen confronteren. Dit gegeven had dus geen verband met het 'stoelgooi-incident'.

- De reden voor de AC om mee te gaan was dat hij de 'beelden van de 'stoeltjesgooier' had gezien en mee kon helpen met het opsporen van de verdachte'. De beelden van de 'stoeltjesgooier' worden op verzoek van de sectiecommandant via WhatsApp verzonden, terwijl de AC met hoge snelheid onderweg is naar Helmond³¹.
- Op verzoek van de AC belde de operationeel expert de officier van justitie (piketdienst) om toestemming te vragen voor een aanhouding van de verdachte buiten heterdaad (in Helmond)³². Dat heeft hij gedaan en hij heeft de officier van justitie verteld dat er wanordelijkheden in het stadion te Eindhoven waren geweest, waarbij een politiemedewerker was geraakt door een gegooide stoel. Hij heeft verteld dat deze politiemedewerker hierdoor gewond was geraakt. Het is hem niet meer bekend of hij de woorden 'zwaar gewond' heeft gebruikt. Dat was hem op dat moment niet duidelijk.
- De officier van justitie gaf volgens het feitenrelaas van de politie toestemming³³ voor die aanhouding buiten heterdaad 'voor personen die voldeden aan het specifieke kledingsignalement'. In een gesprek dat wij met de officier hebben gehad, vertelde deze dat de politie aangaf de stoelgooier te kunnen herkennen aan de hand van zijn gezicht. Hij had hier geen aantekening van gemaakt maar wist dit zich nog te herinneren.
- Tijdens de terugrit naar Helmond wordt bus 2 (de bus met de doelgroep supporters) met de noodrem tot stilstand gebracht. Er is onduidelijkheid over dit moment, namelijk enerzijds dat de 'stoeltjesgooier' zou zijn ontsnapt bij deze actie en anderzijds dat de supporters weer terug zouden zijn geduwd in de bus. De persoon die deels aan het signalement voldeed van de stoelgooier (met uitzondering van de broek) is aangehouden. De AC hoorde dit over de portofoon, maar is hier verder niet bij betrokken geweest.

Aankomst in Helmond³⁴

- Bij de busremise bij het stadion van Helmond Sport was de sectie ME compleet en waren in ieder geval de AC, een aantal voetbalspotters en enkele hondenbegeleiders aanwezig. Er waren dus meer dan dertig agenten, inclusief ME bij de busremise.
- De AC heeft aangegeven dat er geen aanvraag was gedaan voor de aanwezigheid van hondengeleiders voor deze wedstrijd. De hondengeleiders die aanwezig waren, kwamen allemaal uit de noodhulp.
- De colonne van de bussen 1, 3 en 4 waren onder controle van de ME. Een andere ME-groep had bus 2 onder controle. Dat was de verlengde bus met de doelgroep van de Helmond Sport-supporters.
- Door de AC werd besloten om met de controle bij de verlengde bus (bus 2) te beginnen omdat daar de doelgroep Helmond Sport-supporters in zaten en de kans het grootst zou zijn om de verdachte daar aan te treffen. Een ME-lid heeft in deze bus gecommuniceerd dat men een voor een deze bus moest verlaten. Dat bericht werd vervolgens via de geluidsinstallatie in de bus nogmaals gecommuniceerd. De personen in deze bus stapten later gecontroleerd uit en dat gaf verder geen problemen.
- Bus 3 gaf geen problemen.
- In bus 4 bevond zich een man die zich agressief gedroeg (hij maakte volgens het feitenrelaas van de politie een ogenschijnlijk dronken indruk, sprak met dubbele tong en was onvast ter been), waardoor de andere supporters zich ook opstandig gingen gedragen. De sfeer die er oorspronkelijk in deze bus was, verslechterde hierdoor. De groepscommandant van de ME besloot om te differentiëren en te de-escaleren en deze man uit de bus te laten, om hierdoor de rust in de bus terug te laten keren. Deze man voldeed niet aan het signalement van de verdachte die men zocht.

³¹ Dit was de eerste keer dat de foto digitaal gedeeld werd door de AC. Op eerdere momenten liet hij de foto zien vanaf zijn telefoon.

³² Volgens de AC was dat, omdat hij de foto snel wilde delen vanuit de auto met de sectiecommandant ME.

³³ Formeel geeft de officier van justitie dan een bevel tot aanhouding buiten heterdaad.

³⁴ Hierbij vertrouwen wij voor een groot deel van de gebeurtenissen op de verklaring van de politie en het feitenrelaas dat zij opgesteld heeft. Wij hebben geen beelden tot onze beschikking gekregen van het incident. Dit onderzoek gaat niet over proportionaliteit van ingrijpen, maar over het ontstaan van het incident en daarom beperken wij ons tot de feitelijke gebeurtenissen.

- In bus 1 bevond zich de oude harde kern van de Helmond Sport-supporters. De supporters wilden naar buiten breken en hierdoor was het erg onrustig bij deze bus. De onrust begon al bij het oprijden van de busremise bij het stadion van Helmond Sport. De chauffeur verklaarde dat hij bedreigd werd omdat hij de deur niet wilde openen. Supporters zeiden tegen hem dat hij de deur moest openen omdat ze hem anders met zijn hoofd tegen de ruit aan zouden slaan. Op enig moment zag hij dat een supporter via een noodhendel de voordeur toch opende. Hierdoor konden enkele supporters uit de bus stappen. De ME moest daar geweld gebruiken, door het slaan met de wapenstok en door middel van het duwen met het schild, om de supporters in de bus te houden. Dit duurde even, maar uiteindelijk lukte het de ME om iedereen weer in de bus te krijgen. Ook werden door inzittenden van bus 1, vermoedelijk met een noodhamer, drie ruiten ingeslagen. Glassplinters kwamen door het inslaan van de ruiten in de ogen van een ME-lid.
- De man die door de ME uit bus 4 gelaten was, omdat hij zich in die bus agressief gedroeg, verliet niet meteen de remise, maar liep naar bus 1 waar het nog steeds erg onrustig was. Deze man bleef daar, ook na vorderingen om daar weg te gaan, vervelend aanwezig. Uiteindelijk leidde dit tot een bijtincident met een diensthond, waarbij de man gewond raakte.
- Er was nog een tweede gewonde. Deze persoon had neusletsel.
- De OVD-P nacht Helmond van de noodhulp en meerdere noodhulpeenheden zijn eveneens ter plaatse gekomen. Noodhulpeenheden werden op verzoek door de OC naar Helmond toe gestuurd om mogelijk arrestanten af te kunnen voeren. De AC gaf aan niet om deze noodhulpeenheden gevraagd te hebben. Er is niet duidelijk geworden in het feitenrelaas van de politie wie de opdracht aan de OC daarvoor heeft gegeven.
- De OVD-P nacht die ter plaatse was gekomen, gaf aan dat haar/zijn eerste indruk 'het is hier een rommeltje' was. De OVD-P nacht zocht contact met de sectiecommandant ME, maar werd naar de AC doorverwezen. In gezamenlijk overleg met de sectiecommandant ME en de AC werd besloten direct te vertrekken nadat de bussen leeg waren en de verdachte niet was aangetroffen, om verdere escalatie te voorkomen. Gekozen werd om de supporters weg te sturen vanuit de busremise. Er werd besloten dat de voetbalspotters zouden blijven om te beoordelen of het rustig zou blijven.

4.4 Bevindingen na incident 2

- De VC en voorzitter van Helmond Sport hoorden via supporters uit de bussen wat er gebeurd was. Dit hoorden zij telefonisch ná de aankomst en het uit de bus geleiden van de supporters.
- De beide burgemeesters worden 's nachts op de hoogte gebracht via een app over het incident in Helmond. In de app aan de burgemeester wordt onder andere aangegeven dat '(...) Uiteindelijk is besloten om de bussen van Helmond Sport te begeleiden door de politie naar Helmond stadion. Daar is het even onrustig geweest (...)'. De burgemeester van Helmond was niet van te voren op de hoogte gebracht over de daadwerkelijke inzet.
- De VC van FC Eindhoven hoorde de dag na de wedstrijd via de VC van Helmond Sport van het incident in Helmond.
- De verdachte van het gooien van de stoel wordt enkele dagen na het incident aangehouden. De vijfde voetbalspotter herkende later in de week aan de hand van beelden, die bij het naar binnen gaan van het stadion waren opgenomen, de 'stoelgooier'. Deze man is hij in de busremise nog tegengekomen en hij heeft nog kort met deze man gesproken. De vijfde voetbalspotter was niet in het bezit van de foto van de verdachte met het specifieke kledingsignalement. Deze was niet naar hem gestuurd.

5. Conclusies en aanbevelingen

5.1 Terug naar de onderzoeksvragen

Voor deze incidentevaluatie zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

1. Hoe is de voorbereiding op de wedstrijd (genomen maatregelen) geweest, gezien:
  - a. de voorgeschiedenis tussen beide clubs?
  - b. incidenten voorafgaand aan de wedstrijd?
  - c. de aanwijzingen voor confrontaties?
2. Hoe zijn de betrokken partijen voorbereid geweest op het omgaan met ongeregeldheden?
3. Welke afspraken hebben de veiligheidsorganisaties gemaakt rond deze wedstrijd?
4. Hoe is het optreden van de betrokken veiligheidsorganisaties rond het eerste incident?
5. Hoe is het optreden van de betrokken veiligheidsorganisaties rond het tweede incident?
6. Wat kan uiteindelijk geleerd worden van deze gebeurtenissen?

In de volgende twee paragrafen zullen wij deze onderzoeksvragen beantwoorden, waarbij vragen 1 tot en met 5 betrekking hebben op de conclusies (paragraaf 5.2) en onderzoeksvraag 6 de aanbevelingen zal weergeven (paragraaf 5.3).

5.2 Conclusie

1. Hoe is de voorbereiding op de wedstrijd (genomen maatregelen) geweest?

In algemene zin heeft de Eindhovense vierhoek in de voorbereiding goed geanticipeerd op de streekderby FC Eindhoven – Helmond Sport:

- Voor supporters is dit één van de belangrijkste wedstrijden van het seizoen en daardoor ook een beladen wedstrijd. In het verleden zijn regelmatig vuurwerkincidenten geweest, relletjes en confrontaties (inclusief PSV-supporters) en waren supporters van Helmond Sport vaak in het centrum van de stad Eindhoven te vinden. Om dit te voorkomen is de verplichte buscombi-regeling opgelegd.
- De categorisering van de wedstrijd (B-wedstrijd) is aan het begin van het seizoen bepaald op basis van de ingeschatte risico's en is passend volgens de richtlijnen bij de benoemde risico's.
- Er is driemaal informatie ontvangen rond mogelijke confrontaties. Hier is adequaat op gereageerd door deze uit te lopen, of in een risicoanalyse nadere capaciteit in te zetten. Naar aanleiding van de eerste informatie werd er bijstand gevraagd aan een sectie ME om de supporters van Helmond te begeleiden van en naar het stadion en bij de wedstrijd aanwezig te zijn.
- De avond voor de wedstrijd werd door de politie adequaat ingegrepen bij het stadion van FC Eindhoven toen daar een groep Helmond Sport-supporters werd aangetroffen.

2. Hoe zijn de betrokken partijen voorbereid geweest op het omgaan met ongeregeldheden?

Als het gaat over de voorbereiding per betrokken actor concluderen wij het volgende:

- *Politie:* Bij de voorbereiding van de wedstrijd is door de politie groots opgeschaald. Echter, hierbij is een kwantitatieve lijn gevolgd en is met name gefocust op het aantal personen in de operatie en minder op de kwalitatieve lijn. Men heeft hier niet stilgestaan bij opschaling in de sturingslijn in de commandostructuur, waardoor de AC niet bijgestaan werd door een hogere/zwaardere/meer ervaren collega. Dit is later een gemis gebleken (zie vraag 5).

Daarnaast zien wij een groot gebrek aan communicatie met andere partijen gedurende de laatste grofweg 24 uur voor de wedstrijd en na de wedstrijd (zie ook vraag 5). Beide clubs geven aan niet te weten van de opschaling, noch de informatie en mogelijke confrontaties.

Ook al is dat geen formele verantwoordelijkheid dan betekent dat niet dat je bij het gezamenlijk optreden rond een wedstrijd of een ander evenement ontslagen bent van het op de hoogte brengen van je partners van een mogelijk risico. Integendeel: het onthouden van informatie kan een risico opleveren voor andere partijen, doordat zij hun organisatie niet goed voorbereid hebben. Daarnaast geeft de burgemeester van Helmond aan niet te hebben geweten van de begeleiding van de Helmond Sport-supporters door de ME.

- **FC Eindhoven:** De organisatie heeft veel wisselingen doorgemaakt en kent geen stevige basis. Personele wisselingen gebeuren te vaak en de stewardorganisatie moet beter (zie vraag 4). De veiligheidsorganisatie van FC Eindhoven was niet op de hoogte van de opschaling van de politie. Dit lijkt vooral te maken hebben gehad met het feit dat de politie hen niet heeft geïnformeerd. De organisatie is in ieder geval niet in control geweest over de situatie en de VC was niet afdoende op de hoogte van de gevoeligheid van de derby. Daarnaast is de beperkte ruimte in de commandopost al sinds de 0-meting bij de audits een onderwerp van gesprek geweest en in dit incident is gebleken waarom.
- **Gemeente Eindhoven:** De gemeente is als eigenaar van het stadion verantwoordelijk voor de infrastructuur. De afscheiding van de vakken is niet afdoende om een uitbraak te voorkomen. Gedurende dit onderzoek is het hekwerk aangepast, maar het is niet duidelijk geworden wie opdracht heeft gegeven dit aan te passen of wie er een vergunning voor heeft aangevraagd. Bij zowel de gemeente als de club was dit onbekend. De verantwoordelijke ambtenaar heeft voor zijn taken rond voetbal minder dan een halve fte beschikbaar, terwijl er drie clubs onder zijn verantwoordelijkheid vallen (PSV en Jong PSV meegerekend). Voor een goede voorbereiding en betrokkenheid bij alle clubs is dat te weinig.
- **Helmond Sport:** De club had elf stewards meegestuurd met de uitsupporters naar Eindhoven en geen beveiligingsmedewerkers. Dat zijn er niet heel veel, maar ook niet weinig gezien het dreigingsbeeld dat de club op dat moment had. Indien de informatie van de politie gedeeld was dat PSV-supporters de confrontatie zouden zoeken, had de club hier op kunnen anticiperen. Opvallend is dat de beveiligingsorganisatie van FC Eindhoven in handen is van het bedrijf van de VC van Helmond Sport. Dat is op zichzelf niet verboden, maar het is wel onhandig en onwenselijk dat de eigenaar en VC in kwestie de avond vooraf dienst heeft bij FC Eindhoven. Dit levert of de schijn van belangenverstrengeling op, of een situatie waarin hij kan worden aangekeken op iets ook als hij daar zelf geen invloed op heeft gehad. Hoe dan ook is de situatie niet verstandig.
- **Gemeente Helmond:** Volgens de politie was de burgemeester van Helmond op de hoogte gesteld van de mogelijke inzet van de ME in haar gemeente met betrekking tot begeleiding van de bussen. De burgemeester heeft aangegeven dat zij alleen gehoord had in een mededeling dat ME in Eindhoven achter de hand gehouden werd. Waarom de verhalen tussen de politie en de burgemeester uiteen lopen over de afspraken rond de ME-inzet hebben wij niet duidelijk gekregen.

3. Welke afspraken hebben de veiligheidsorganisaties gemaakt rond deze wedstrijd?

Aanvullend op voorgaande antwoorden kan nog gesteld worden dat de volgende afspraken golden tijdens de wedstrijd:

- Er zijn duidelijke afspraken vastgelegd geweest in de buscombi-regeling waarbij zogenaamde partybussen en verlengde bussen niet toegestaan waren, omdat deze bij de stadions moeilijk manoeuvreerbaar zijn.
- Bij uitwedstrijden ligt het organiseren van het vervoer in handen van de supportersvereniging. In een vooroverleg met de club bepalen zij hoeveel bussen er bij buscombi's geregeld moeten worden. Bij het organiseren van het vervoer is toch een verlengde bus geregeld. Hoe dit gegaan is, hebben wij niet achterhaald binnen dit onderzoek.

- Voor het ontstaan van beide incidenten zien wij geen grote rol voor dit type bus weggelegd, maar het geeft wel aan dat de voorschriften niet strikt nageleefd zijn. Ondanks dat er meerdere personen gezien hebben dat deze bus er was en dat dit naar verluid vaker gebeurt, heeft niemand hiertegen opgetreden.

4. Hoe hebben de betrokken veiligheidsorganisaties rond het eerste incident opgetreden?

Met betrekking tot het optreden per betrokken actor concluderen wij het volgende:

- *FC Eindhoven*: de thuisclub is primair verantwoordelijk voor de veiligheid in het stadion tijdens wedstrijden. Op de beschikbare camerabeelden valt te zien dat stewards enkele personen aanspreken op onwenselijk gedrag, maar naar verluid en wat wij uit beelden kunnen achterhalen is verder niet veel gedaan door stewards om de supporters in toom te houden. In eerste instantie was er geen sprake van grove schendingen van de openbare orde, maar betrof het pesterijtjes over en weer. Later konden de supporters van FC Eindhoven ook van Vak D naar vak J gaan en uit Vak J naar de afscheiding tussen Vak J en K om de confrontatie te zoeken met Helmond Sport-supporters. De veiligheidsorganisatie van FC Eindhoven heeft in samenwerking met de politie ervoor gezorgd dat er geen directe confrontatie is geweest tussen supporters doordat zij bijvoorbeeld over het hek zouden klimmen.
Het 60 -minutenoverleg vond plaats op een plek waarbij geen zicht is op het veld. Dit is niet wenselijk, omdat iedereen die de leiding had weg was uit de commandopost en geen zicht meer had op het veld en het stadion. Dat het incident begint gedurende dit overleg lijkt domme pech te zijn geweest, maar in het tegengaan van het incident is momentum (wij schatten enkele minuten) verloren gegaan om het effectief de kop in te drukken.
- *Helmond Sport*: de stewardsorganisatie heeft niet adequaat ingegrepen bij de oploop van supporters naar het hek tussen vak L en M. Er waren twee stewards in het vak bij het hek, waarvan er met name eentje manmoedig geprobeerd heeft de supporters te weerhouden van het overklimmen van het hek. Collega's hebben zich hier afzijdig gehouden en niet geholpen. Hierdoor waren deze personen overgeleverd aan de supporters en konden zij niet optreden. Dit kan mede veroorzaakt zijn doordat effectieve aansturing vanuit de VC tijdelijk ontbrak vanwege het 60-minutenoverleg in de persruimte. Ook zien wij dat na de wedstrijd een aantal supporters op het hek geklommen is, waarvan er uiteindelijk eentje zijn vinger verliest. Stewards moeten dit te allen tijde voorkomen en niet toestaan dat supporters dergelijke hekken beklimmen.
- *Politie*: bij het eerste incident heeft de politie ingegrepen conform afspraak, namelijk nadat de stewardorganisaties van beide clubs het niet meer aankonden. Wij hebben geen indicaties dat de politie op dat moment niet goed gefunctioneerd zou hebben.
- *Gemeenten Eindhoven en Helmond*: deze actoren hebben bij de afhandeling van dit incident geen rol gehad.

5. Hoe hebben de betrokken veiligheidsorganisaties rond het tweede incident opgetreden?

Met betrekking tot het optreden per betrokken actor concluderen wij het volgende:

- *Politie*: bij de politie zien wij enkele opvallende aspecten die anders hadden moeten verlopen:
  - *Commandostructuur*: hierbij begint het met de juiste commandostructuur neerzetten. Bij deze mate van opschaling had de AC moeten zijn bijgestaan door een hogere/zwaardere/meer ervaren collega. Iets wat in de bekerwedstrijd tegen FC Utrecht enkele dagen later wel goed gegaan is (inclusief een mobiele commandopost). Een zwaardere collega had dan het overzicht kunnen bewaren, waardoor de AC bij dit incident niet 'in het incident gezogen' werd.

- *Controle:* de politie raakte de controle kwijt bij het tweede incident. Dit blijkt onder andere uit het feit dat de uitstroom van het uitvak al op gang was gekomen, de bussen van Helmond Sport vertrokken en het wisselende commando (onder protest van de OC). Hierbij heeft de AC veel van de inzet zelf gedaan, waarbij het logischer was geweest om iemand anders bepaalde zaken uit te laten voeren, zoals het achterhalen van de 'stoelgooier' op beeldmateriaal. In de tijd die hieraan besteed werd, had de AC bijvoorbeeld plannen kunnen maken over het aanhouden van de 'stoelgooier'. Bovendien was naar onze mening de kleding van de 'stoelgooier' *niet* specifiek. De zwarte jas en blauwe spijkerbroek zijn eerder regel dan uitzondering in bepaalde voetbalkringen en de schoenen waren ook niet uniek. Bovendien had op de beelden gezien kunnen worden dat twee identiek geklede personen over het hek waren geklommen. Daarnaast had de bewuste persoon meer dan genoeg tijd gehad tussen het gooien van de stoel en de aankomst in Helmond om van kledingstukken te wisselen; een veel voorkomend fenomeen onder voetbalsupporters.
- *Communicatie:* over de gehele linie heeft de communicatie van de politie naar de partners tekort geschoten. Bij het tweede incident constateren wij de volgende momenten/voorvallen waar niet goed of incompleet gecommuniceerd is³⁵:
  - o Tussen de AC en de VC van FC Eindhoven over het verloop van de wedstrijd, waardoor het eindsignaal door de AC gemist werd.
  - o Over de uitstroom van Helmond Sport-supporters naar de bussen.
  - o Over het vertrek van de bussen naar Helmond.
  - o Over het opsporen van de stoelgooier (zowel voor als na vertrek van de bussen).
  - o Het delen van de foto van de stoelgooier is niet direct gedaan, maar pas na vertrek richting Helmond door de AC vanuit een met hoge snelheid rijdende politiewagen.
  - o Het contact leggen van de operationeel expert met de officier van justitie over aanhouding buiten heterdaad³⁶.
  - o Niet goed is dat de burgemeester van Helmond niet vooraf is ingelicht over de actie van de Eindhovense ME in Helmond en ook na de actie maar ten dele correcte informatie heeft gekregen.
  - o Het kenbaar maken van de mate van verwondingen van de agent die getroffen was door de stoel.
- *Confrontatie:* er is een aantal indicaties dat de beoordeling van de politie over de situatie niet goed verlopen is en dat dit de confrontatie versterkt heeft. Enerzijds is er het menselijke aspect dat een collega gewond geraakt is, nog naast het feit dat geweld tegen hulpverleningsdiensten niet getolereerd wordt (de stoel had natuurlijk niet gegooid mogen worden), naast de wetenschap dat de vuurwerkgooier van het seizoen ervoor niet gepakt is. Tegelijkertijd zien wij dat alles op alles gezet is om de 'stoelgooier' te vinden en op te pakken, waarbij wij niet de dwingende logica zien voor de op die avond gekozen opties. Zo is het wat ons betreft niet uit te sluiten dat het opwachten met meer dan dertig man politie, inclusief honden, van de vier bussen met supporters de sfeer verder heeft doen kantelen. Dat vergoelijkt niet het gedrag van de supporters in de bussen, maar er waren andere opties om tot aanhouding over te gaan. De 'stoelgooier' had immers ook later die week opgepakt kunnen worden buiten heterdaad aan de hand van een betere omschrijving, waardoor de inzet van de ME niet nodig was geweest in Helmond.

Hierdoor ontstaat het beeld dat de politie achter de feiten aanliep en niet met de nodige distantie reageerde op het tweede incident om de meest logische opties af te wegen en kiezen. Voor een ervaren corps ervaring met grote wedstrijden van PSV is het opmerkelijk dat het tweede incident zo chaotisch verlopen is.

- *FC Eindhoven:* Na de wedstrijd is een groot gebrek aan communicatie geweest tussen de VC van FC Eindhoven en de politie.

³⁵ Hier zit soms een wederkerige relatie met de andere partners, zoals met FC Eindhoven, zie opmerkingen aldaar.

³⁶ Het is niet duidelijk waarom de officier van justitie toestemming verleend heeft hiervoor.

Er is geen communicatie geweest over de uitstroom van het uitvak, waarbij het opmerkelijk is dat na een incident als bij deze wedstrijd, uit- en thuis supporters tegelijkertijd het stadion mogen verlaten. Het was verstandiger geweest om eerst de thuis supporters te laten vertrekken en dan de uitsupporters. Bovendien had dat in dit geval mogelijk gemaakt dat bij de uitstroom gecontroleerd had kunnen worden of de 'stoelgooier' aanwezig was. Ook het gebrek aan communicatie over het vertrek van de bussen is opvallend - ook als dat een verantwoordelijkheid van de politie zou zijn - omdat de gehele veiligheidsorganisatie in gezamenlijkheid moet besluiten met de uitclub en politie of alles gereed is voor vertrek.

- *Helmond Sport*: de VC van Helmond Sport is niet mee teruggereisd naar Helmond. Gezien het verloop van de wedstrijd is dat opmerkelijk en was het verstandiger geweest mee terug te gaan. Er waren immers al drie stewards minder mee terug naar Helmond, omdat zij met de gewonde supporter (vingerincident) bezig waren. Ook al was het op dat moment wellicht rustig, er was die avond een groot incident gebeurd en hij had bij terugkomst in Helmond eventueel kunnen helpen met het identificeren van de stoelgooier, of in ieder geval informatie kunnen inwinnen bij de supporters. Zijn rol werd hier vanzelfsprekend bemoeilijkt door het feit dat hij niet betrokken was bij het besluit over het gecontroleerd uitstappen in Helmond. Desalniettemin had hij in onze ogen alsnog mee terug moeten reizen.
- *Gemeente Helmond*: de gemeente Helmond is achteraf geïnformeerd over het tweede incident in de gemeente Helmond. De burgemeester heeft daardoor vanuit haar verantwoordelijkheid voor de openbare orde in de aanpak van het incident geen actieve rol kunnen vervullen. De gemeente heeft dan ook geen rol kunnen vervullen in het aanpakken en afhandelen van het tweede incident.
- *Gemeente Eindhoven*: de gemeente Eindhoven heeft bij dit tweede incident geen rol gehad.

5.3 Aanbevelingen

Op basis van voorgaande kunnen wij nu antwoord geven op de laatste onderzoeksvraag: Wat kan uiteindelijk geleerd worden van deze gebeurtenissen? Hierbij maken wij onderscheid naar de volgende onderwerpen, waarbij wij per onderwerp actoren formuleren die hier een actie van moeten maken. De onderwerpen zijn de infrastructuur in het stadion, de veiligheidsorganisaties van FC Eindhoven, Helmond Sport en de politie en de onderlinge communicatie.

Infrastructuur stadion

Aanbeveling 1: het stadion van FC Eindhoven moet zo spoedig mogelijk beter ingericht worden om beter om te gaan met incidenten. De commandopost moet uitgebreid worden en het hekwerk bij het uitvak moet verbeterd worden. Dit is een actie voor FC Eindhoven en gemeente Eindhoven om zo spoedig mogelijk op zich te nemen.

Aanbeveling 2: in de tussentijd raden wij FC Eindhoven aan om in ieder geval al twee acties te ondernemen, namelijk te zorgen dat in de vakken K, L en M geen losse voorwerpen liggen die als wapen gebruikt kunnen worden en de netten op een deugdelijk manier te bevestigen.

Aanbeveling 3: wij raden aan FC Eindhoven om bij dit type wedstrijden twee stewards in het buffervak te laten plaatsnemen die bij kunnen staan in het tegenhouden van overklimmingen.

Veiligheidsorganisaties

Ten aanzien van *FC Eindhoven* raden wij het volgende aan:

Aanbeveling 4: aan het bestuur en directie: zorg dat de veiligheidsorganisatie een solide toekomst tegemoet gaat door te investeren in de professionaliteit van de veiligheidsorganisatie. Creëer daarnaast rust door het aantal bestuurlijke wisselingen te beperken.

Aanbeveling 5: de stewardorganisatie moet professioneler. Tips over het verbeteren van de stewardorganisatie zijn te downloaden vanaf de website van het Auditteam³⁷. Het aanspreken van personen moet sneller gebeuren en de stewards moeten toezien dat de doelgroep niet van Vak D naar vak J kan lopen om het uitvak te provoceren.

Aanbeveling 6: wij raden aan dat de VC en de veiligheidsorganisatie enkele keren moeten trainen en/of oefenen in het omgaan met calamiteiten. Daarnaast moeten duidelijke richtlijnen opgesteld worden over vertrek van uitsupporters, zodat hier minder snel misverstanden over ontstaan.

Aanbeveling 7: zolang de commandopost te klein is voor een '60-minutenoverleg' moet er een keuze gemaakt worden om óf dit overleg met zicht op het stadion te houden, óf het commando over te dragen aan iemand in de commandopost.

Ten aanzien *Helmond Sport* hebben wij de volgende aanbevelingen:

Aanbeveling 8: de stewardorganisatie moet sneller en beter ingrijpen bij wangedrag van de supporters. Er is nu te lang niet ingegrepen, waardoor enkele van de eigen stewards in de verdrukking kwamen en zij geen bijstand kregen van collega's. Daarnaast moeten stewards supporters sneller en nadrukkelijker aanspreken op onwenselijk gedrag, zoals het klimmen op de hekken (ná de wedstrijd).

Aanbeveling 9: de VC van Helmond Sport heeft bij deze derby een dubbelfunctie die niet wenselijk is. Om de schijn van belangenverstremming te voorkomen, raden wij aan dat hij/zij geen dienst draait als beveiliging bij het stadion van FC Eindhoven in de dagen voor deze derby en dit bij voorkeur aan een ander bedrijf wordt overgedragen.

Aanbeveling 10: wanneer er grote incidenten geweest zijn, maar bij voorkeur na elke uitwedstrijd, gaat de VC mee terug met de eigen supporters naar Helmond.

Ten aanzien van *de politie* doen wij de volgende aanbevelingen:

Aanbeveling 11: veel van de conclusies rond het tweede incident komen mede voort uit een niet passende commandostructuur. Daarom raden wij ten stelligste aan bij opschalingen als bij deze wedstrijd om een passende commandostructuur in te stellen.

Aanbeveling 12: gedurende de ontwikkelingen rond het tweede incident raakte de politie de controle kwijt. Dit kan te maken hebben gehad met het gebrek aan een passende commandostructuur, met de AC van dienst, maar ook met de specifieke omstandigheden. Hierdoor raden wij ten eerste aan dat de politie de procedures en organisatie rond voetbalwedstrijden tegen het licht houdt, waar nodig actualiseert en één of meerdere keren goed oefent. Hierbij zal in ieder geval specifieke aandacht moeten komen voor communicatie (zie aanbeveling 13), de verantwoordelijkheden die uit de verschillende rollen van de politie volgen en de wijze waarop wordt omgaan met geweld tegen de eigen mensen.

Communicatie

Crisisorganisaties hebben baat bij duidelijkheid en het kunnen vertrouwen op de meest actuele beelden en stand van zaken. Daarvoor is het essentieel dat alle partners open communiceren naar elkaar waar het informatie betreft die ook van invloed kan zijn op hun functioneren. Het is bij deze casus juist hier vaak misgegaan. Daarom vragen wij extra aandacht voor de volgende aanbevelingen:

---

³⁷ Een handreiking staat [hier](#).

Aanbeveling 13: de politie moet een duidelijk communicatieprotocol maken rond voetbalwedstrijden. Hierin moet in ieder geval ook worden opgenomen dat er aandacht moet zijn voor informatie die bij de politie komt en dat deze belangrijk kan zijn voor de partners om te leren.

Ook moet er aandacht zijn voor opschaling, delen van informatie tijdens incidenten (in dit geval bijvoorbeeld het sneller delen van de foto van de verdachte) en met name het tijdig en correct delen van informatie met bestuurders, zeker als er acties verricht worden op het grondgebied van een andere bestuurder. Hieraan gekoppeld stellen wij voor dat dit ook goed getraind en/of geoefend wordt door de organisatie.

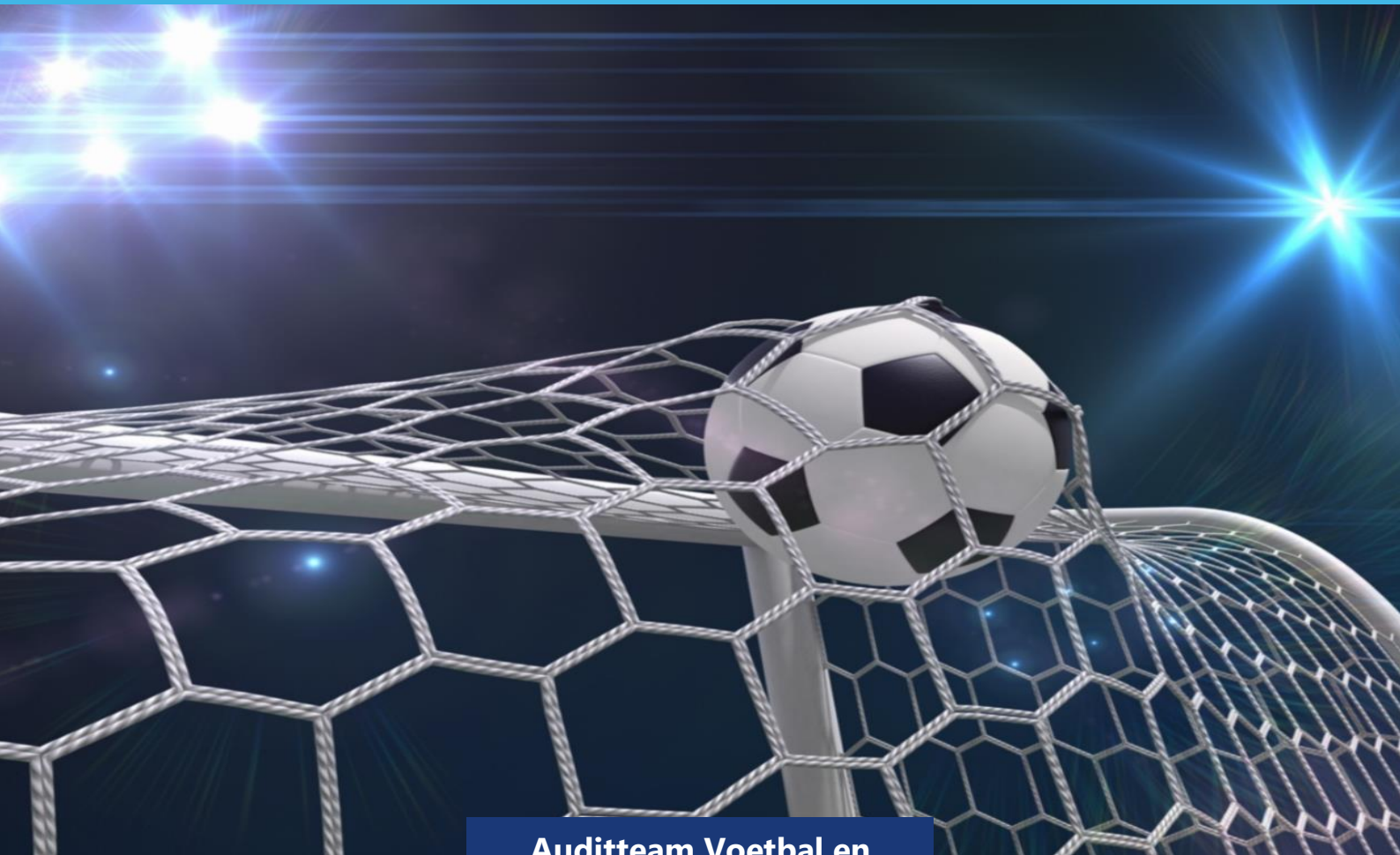
Aanbeveling 14: voor FC Eindhoven geldt eveneens dat de veiligheidsorganisatie beter moet communiceren met partners. Ook hier stellen wij voor dat zij in een (al dan niet beknopter) protocol aandacht besteden aan wie wat wanneer moet weten. Ook hier geldt dat dit getraind en/of geoefend moet worden (zie aanbeveling 6).

Aanbeveling 15: in samenhang met aanbevelingen 6, 12, 13 en 14 stellen wij voor dat *de politie* en *FC Eindhoven* samen een oefening organiseren om de aanpak van een incident en de uitstroom en vertrek van het uitvak te oefenen. Daarbij raden wij aan om ook aandacht te besteden aan de onderlinge relatie tussen de partijen.

Resumerend

Gezien het feit dat het een aanzienlijke hoeveelheid aanbevelingen betreft verdeeld over meerdere actoren hebben wij hiernavolgend een overzicht per actor opgenomen welke quick-wins nu al overgenomen kunnen worden en welke maatregelen op de lange termijn genomen kunnen worden:

- *FC Eindhoven* quick-wins: aanbevelingen 2, 3, 5, 7 en 14. Deze kunnen direct genomen worden. De voorbereidingen voor aanbevelingen 6 en 15 kunnen nu al genomen worden en wij raden aan de oefening nog voor het nieuwe seizoen uit te voeren. Aanbevelingen 1 en 4 kosten wellicht meer tijd en geld, maar er is al jaren sprake van de te kleine commandopost, dus aanbeveling 1 moet in samenwerking met de *gemeente Eindhoven* opgepakt worden.
- *Gemeente Eindhoven:* wij vragen de gemeente aanbeveling 1 zo spoedig mogelijk met FC Eindhoven op te pakken.
- *Helmond Sport:* aanbeveling 8, 9 en 10 quick-wins die direct overgenomen kunnen worden.
- *Politie:* aanbeveling 11 kan direct overgenomen worden. Aanbevelingen 12 en 13 vergen meer tijd en inspanning maar wij raden aan dat deze wel direct opgepakt worden. Samen met *FC Eindhoven* kan nu al gestart worden met de voorbereiding van aanbeveling 15.

Auditteam Voetbal en Veiligheid

Auditteam Voetbal en Veiligheid

Het Auditteam Voetbal en Veiligheid doet onderzoek naar geweld bij voetbal in Nederland. Ook adviseert het Auditteam organisaties over de aanpak van voetbalvandalisme en voetbalgeweld.